

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.  
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.  
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-napos peillitor egyszer 20 fill.  
minden következőnél 16 filler.

Nyitási ára 40 filler.

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült  
vasutak palotájában.  
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-  
Társaság.  
József főherceg-ut. 22. sz.  
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:  
STAUBER JOSEF.

Vasárnap, július 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vexelések: A tékozló fiú.
- Reformterv a vasutakon.
- Az erdő-panama.
- Konkuliában.
- A sajtó-parazitái.
- Szereltem a színiutak mögött.
- Aradi-asztrájk Aradmegyében.
- Megrágalmazott jegyző.
- Kisjénő ünnepnapjai.
- Vasutak gyűlése Aradon.
- Férfigyilkos uriaszony.
- Sídfokon kendődik a pofoskodás.
- A hazugságok városa.
- As Estvén-utcai dráma.
- Sötét hűn.
- Osarnok: A feledés kútja. Irta: Miklós Jenő.

## A tékozló fiú.

Arad, június 30

Megtért, úgy értjük, visszatért szűkebb honába, mely valóban *szűk* lett neki, akár Sándornak Macedónia. Ismét hazakerült; így akarta a végzet, így akarták a házszabályok, az összeférhetlenségi bizottság, és a mint ellenségei — bizonyára igaztalanul — ráfogják, így akarta ő maga is. Hazajött, de hogy megvan-e neki itthon minden bocsájtva... azt ez idő szerint bajos volna egész bizonyossággal megmondani. Mert tékozlott a fiú az idegenben, sokat tékozlott abból a népszerűségből, amit hazuról kapott és magával vitt és a mit a kedvező szerenese

ritka szeszélye ezerszeresen megtévezett a számára. A hamupogácsákból és az arany polturákból, melyekkel bölcsőjének jó tündére iszákját tele rakta, nagyon sokat fogyasztott és pazarolt, pedig egy nagyobb szabású államférfiúi pálya — a milyennek az övé is indult — elég hosszú és kiszámíthatatlan esélyű szokott lenni arra nézve, hogy takarékoskodjunk az előlege kapott kincsekkel és talizmánokkal. Különösen a népszerűség varázsszereire kellett volna jobban gondot viselnie, melyek szükség szerint az elvűség, puritanizmus, lángoló hazaszeretet, bölcsesség, *határozottság és bátorság* mezében mutatják be a tapsoló népnek az ő hőseit.

Ime a két utóbbinak biztosítékát nem találta meg kellő időben vagy elfelejtette a felidézés varázs igéjét, mert a megpróbáltatás első konkrét esetében határozottság és bátorság nélkül szűkölködve állott a váluton. Pedig mindenkor tiszta, kész ítélet és ennek a kioldásához szükséges bátorság nélkül nincsen államférfiúi kvalitás. A kineél ezen erények csak a szóáradatban csillognak, ellenben a tottek rugói közül hiányzanak, ott a magasra törés a szónoki emelvényen túl nem fog terjedni.

Attól félünk, hogy *Barabás* Béla esetének itt érintett erkölcsi defektusa csakhamar maga után fogja vonni azokat a kelletlen konzekvenciákat, melyek a bün-

nél nagyobb hibák következményeiképen soha elmaradni nem szoktak. A mennyiben például Aradon birt népszerűségét továbbra is tényezőként szerepeltetné jövődöbéli terveire vonatkozó számításainál, be kell vallanunk, hogy könnyen csalódhatik. Az aradi mandátumot most már csak kénytelenségből, sőt parancsszóra tartja meg, avagy leteszi ezt is, amint egy ma esti nyilatkozatában kijelentette és ezt neki többé elfelejteni nem fogják, holott megingathatatlanra lett volna itt a népszerűsége, ha tétova nélkül mindjárt eleinte szülővárosa mellett nyilatkozott volna. Barabásnak az az argumentuma, hogy az országos függetlenségi párt döntéséhez képest fogja három mandátuma közül az egyik vagy másikat megtartani, még — ha kelletlenül is — elfogadhatott, abba azonban, hogy országos pártszempontok helyett feledékenység vagy épen határozatlanság döntötte el a kérdést, a melynek réseibe még a rosszakaratu vádaskodás fulánkja is helyet talál, aligha fognak szó nélkül a legtánortthatatlanabb hívek is belenyugodni. Még rosszabbul alakul a helyzet a fővárosban, a hol — hír szerint — a függetlenségi párt nagy áldozatokat hozott jelöltjének megválasztatása érdekében, s úgy lehet, hogy ezek az áldozatok most már a megisméltetésnek esetében is hiábavalóknak bizonyulnak. Ellenben az

## A hétről.

### Egy piritott ember dala.

Azt sóhajtják az emberek:  
Meleg van, rettentő meleg! —  
S e sóhajtásuk érthető,  
Mivel magasra szállt a hő,  
S mivel, mint büszke sasmadár,  
A higany is magasra száll.

Míg lantomon e dalt verem, —  
Fő vágyam most egy jégverem, —  
Sőt mondhatnám, most volna jó  
Egy légköri depresszió,  
A felhős ég most kéz derű  
És egy zuhany, az nagyszerű.

Amíg a nap vörös tűzén  
Fél angolosra sültém én,  
Míg megpirultam anyóra,  
Mint egy pirostra sült liba:  
Van, kinek benned része van,  
Oa jó, derék, finom zuhany!

Im, *Hoskét van der Rozsnyait*,  
Zuhany mily bőven érte itt!  
Nem méltányolja már e nép,  
Mogy ez a férfiu mi szép,  
Es nem törődnek már vele,  
Hogy ő a nemzet özvegye.

Hogy ereklyét Aradnak ad,  
Ezért sem izgúl már Arad,  
És minimális kéjt okoz,  
Hogy hamvakat Aradra hoz.  
Kit ily zuhany hűsíté itt:  
Oh mint irigylem Rozsnyait!

Vagy mily jó annak ily napon,  
Kit esőd zuhany suhint nyakon,  
S ki itt áll rendületlenül,  
Míg sok hitelező hevül.  
Ki ily módon vízben lehet,  
Annak ez fényes élvezet!

Ha feltevésem nem hamis,  
Jó a gazdáknak sorja is,  
Ha aratójuk sztrájkba áll,  
Éz jobban hűt, mint száz halál.  
Minden zuhanynál többet ér  
A srófra járó munkabér.

Es *Barabás*, zuhanyt ha ad,  
Megkapja az egész Arad.  
Aki mandátum-tűzben ég,  
Annak e hűtés ép elég,  
E zuhanytól megáll az agy  
S a jelölt megfagy és befagy.

Oh *Barabás*, kettős követ?  
Senki sem dob reád követ!  
Akármily hő a szereltem,

Örökké nem tart semmitem!  
Ha Budapest hozzánk ereszt,  
Valaki nyer, valaki vesz!

Míg Aradon így áll a bál,  
Bácsben más nótá hangja száll.  
*Sok a beszéd és nincs haszon:*  
Egy nemzet hül ily szószaton,  
Pedig megtettük, ami telt:  
Buzgón szünek meg póthitelt!

Az „u, korszak“ rózsát terem,  
Beh szép e rózsá, istenem!  
Bámul reá egész világ:  
Ez a „ne szóljál, szám“-virág.  
Ne szóljál szám, nem fáj fejem:  
A zsebben van az értelem!

... Az ilyen forróság után  
Egy-két zuhany segít csupán.  
Adhatjuk érte az eget,  
Hogy zuhanyt kaptunk eleget.  
Ez hűt le kissé, hogyha már  
A megsülésnek kinja vár.

Oh, bárcsak lennék hús leve,  
Nem bántana a nap heve!  
Meleg van, rettentő meleg  
És megsülnek az emberek.  
S ha az ég sok zuhanyt nem  
Sületlen csak e vers maradó.

ithoni helyzet még annyiban is rosszabbodik, hogy mindazok, kik Barabás visszalépése esetén képviselőnek készültek fellépni, személyes pártjukkal együtt nehezen fogják Barabásnak megbocsájtani, hogy hibájával meghiusította terveiket és reményeiket, s az irigykedésnek sárkánya — ha egyszer fölébredt, — könnyen fölfalhatja a következő választásig azt a népszerűséget, a mely még megmaradt. Kár, hogy a tragikum oly közel nyomon követte a politikai szerencsének ezen kiválasztott lovagját. A függetlenségi párt zászlaját lobogtatva, annak paizsán magasra emelve, egy jelentéktelennek látszó hibájával a párt reputációján óriási rést ütött.

Talán éppen ezen tragikumnak lesújtó érzése bírta őt rá az utolsó pillanatban, hogy olyan nyilatkozatot tegyen, miszerint a beállott körülmények között az aradi mandátumról is lemond Barabás és a budapesti Erzsébetváros új választásánál ismét jelölteti magát. Ha így van, úgy nemsokára eldől, hogy kiköszörülte-e hibáit, vagy újból csak tetézi azokat.

## Reformterv a vasutakon.

(Huszonnégy órási időszámítás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 30.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter június 25 én szakértekezletet hívott össze a kereskedelmi miniszteriumba, s ezen a szakértekezleten azt a kérdést vetette föl a miniszter, nem volna-e helyes a vasúti menetrend-számításoknál az eddig használatos óraszámítást megváltoztatni?

Tudvalévő, hogy jelenleg nálunk a rendes polgári számítás van a vonatokon is érvényben. Vagyis a menetrend épp úgy megkülönbözteti a nappali 12 órát az éjjeli 12 órától, mint mi a közönséges életben, vagyis a menetrend tisztára a két részre osztott 1—12-ig terjedő időjelzés szerint igazodik.

Forgalmi körében Európaszerte már sokszor fölvetették a kettős időjelzés megváltoztatásának a kérdését, azt, amit most Kossuth Ferenc terjesztett az ankét-értekezlet elé. A kettős időszámítás, az éjjeli és nappali egyazon

időjelzések már számtalan tévedésnek, bonyodalomnak, kellemetlenségnek voltak okozói nemcsak az utazóközönség körében, hanem a vasúti forgalom zavartalan menetében is. Ennek a jövőben való elkerülését akarta Kossuth Ferenc, a mikor az olasz vasutakon már régen érvényben levő 1—24-ig terjedő időjelzést ajánlotta a szakértekezlet figyelmébe, a melyen az összes vasutak képviselői résztvettek.

Érdekes, hogy ezzel a reformtervvel Kossuth szembe kerülne a középeurópai időszámítással. Valamivel több, mint egy évtizede ugyanis annak, hogy Németország, Ausztria és Magyarország abban állapodtak meg, hogy a vasúti időt egységesen számítják és jelzik. Ez az úgynevezett zóna időjelzés tudvalevően érvényben van most is.

Ha a kereskedelemügyi miniszter terve szerint behoznák a vasutakon a 24 órás időszámítást, akkor a középeurópai időjelzés egyszerűen vagy kiküszöbölődne, vagy pedig mindenütt hozzá kellene járulni ehhez az újításhoz.

Ezenkívül át kellene alakítani az összes vasúti menetrendeket, órákat is úgy, mint Olaszországban, hogy az 1—24 órás időjelzést mutassák.

A szakértekezlet mindezek latbavetésével többek hozzászólása után nem tartotta célravezetőnek Kossuth Ferenc tervét, mert ez a magyar társadalmi szokásokkal és időszámítással merőben ellenkezik és esetleges egyszerűsége dacára és szokatiánsága miatt vezetne a legnagyobb bonyodalomokra.

## Az erdő-panama.

Feilitzschék halgatnak.

(Tessék pörölni!)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 30.

Legutóbb ismertettük azokat a feltételeket, melyeket a Feilitzsch féle miniszteri rendelet a gyergyó-alfalui erdő eladására kitűzött, s egyszersmind közöltük azokat a feltételeket is, melyek mellett az üzlet állítólag létrejött. Nota bene: a röpirat szerint Feilitzsch Artur báró ezt a rendeletet akkor írta alá, mikor már nemcsak a közvélemény, hanem Feilitzsch maga is tudta, hogy kormánykodásának vége. Ot napja már, hogy a sajtó szenzációs rész-

leteket közöl azokról az üzletekről, a melyek a gyönyörű Erdély fénybérédel felől megkötöttek. Olyan dolgokat adnak közre a lapok a Panama-tanulmányok című röpiratból, melyek, ha a valóságnak megfelelnek, igen sok emberre nézve a leghatározottabban kompromittálók.

Mind a mellett az egész vonalon a legnagyobb megámulás. A röpirat szerzője tehát tévedett, amikor röpirata végén a következőket írja:

*Pro domo.* Tudom — mivel megjósolták, sőt meg is fenyegettek vele, hogy azok, a kiknek üzemeit e lapokban leleplezni csak megkezdtem, heves támadást fognak intézni ellenem. Az író személye mellesleg, a fő az, hogy a mit ír, igaz legyen. Ennek eldöntésére pedig csak egy út van: az esküdtézki főtárgyalás. Aljunkt törvényt. Or vádoljanak be rágalmazásért, én bizonyítani fogok. A kinek nincs igazsága, azzal elbanik a bíróság és a közvélemény.

A közvélemény a lapok közléssel nyomán máris felzudult és várja az erdőüzletek tisztázását. Ha ragyogó, szintiszta üzletek azt is el kell mondaní, mert olyan szerződés, amelyben tíz-husz millió koronáról van szó, méltán érdekli a nagyközönséget. Ha pedig szennyes, vagy tisztaságához némi kétség is fér, akkor még jobban érdekli a közvéleményt ezeknek a hatalmas erdőeknek a sorsa, melyek nemzeti közvagyonot jelentenek, amelyért a külföld, a hol már csak nyomai és maradványai vannak a hasonló rengetegeknél, méltán tekint irigységgel ránk.

A röpirat névtelen szerzője azonban nem jól jósolt: senki sem kutatja kilétét, senki sem kíváncsi a személyére, hogy törvény elé állítsa. S ez a tulságosan nagy hallgatás kissé gyanús is. Mert ha az üzlet valóban rendben volna, akkor az érdekelt felek nem tűrhetnék el, hogy panamázással vádolják meg őket. De nem: a röpirat adatait nem cáfolják egyetlen szóval sem.

Megjegyzendő, hogy a lapok eddigi közléssel az erdőüzleteknek csak csekély részletét tárgyalták; a legnagyobb üzlet, a melyről már nem a legépületesebb incidensek a nyilvánosság elé is kerültek részben, még hátra van. Ez a harmadik üzlet, mely a veresvizi és nedvölgyi s vele kapcsolatosan a Lotru-melléki romániai erdők eladásáról és kihasználásáról szól, mind a két másik ügyletnél nagyobb adat-komplexumot tartalmaz.

## A liljomözvegy.

Írta: Zöldi Márton.

— Ki az a magas, barna asszony? kérdezte Gábos Alajos mérnök egyik kollegáját, Számek Lipót.

— A kérdezett mernök szelíd mosollyal válaszolt:

— Ugy-e érdekes alak? Meghiszem azt... Nem mintha valami szépség lenne... Korántsem, de mindenkinek föltűnik idomsának érdekes vonalaival, zárt ajkával és sima homlokával.

— Nos, kicsoda? — kérdezte Gábos újra.

— Számek válasza most valamivel rejtélyesebben hangzott:

— Ha azt mondom, hogy özvegy Meggyesi Pálné, ugy jóformán semmit sem mondtam. Elhallgatom azt az érdekességet, mely ennek az asszonynak bizonyos eksklusivitást biztosít az özvegyasszonyok univetsiumában.

— Ohó! — hargzott a kétkedő feikláltás.

— Mindjárt meghallod... Ismétlem tehát, hogy ez az asszony, ki most fordult be a portánál, özvegy Meggyesi Pálné. Fiatal, vagyonos és abszolút tisztességes asszony, de sokkal több annál.

Több?

— Igen. A városban egyszerűen liljomözvegynek nevezik. És ez az elnevezés magánemcsak állapotának meghatározásáért, hanem a drámájának rövid történetét.

Gábos mérnök vállat vont.

— Nem találád egyszerűbbnek, kérdezte, ha mellőznél minden miszticizmust, s elmondanád ezt az úgynevezett érdekes történetet?

— Eppen ez volt a szándékom, válaszolta a kollega, de ez azok közé a történetek közé tartozik, melyek színter megkivánják az előszót. De elég volt. Most tényeket fogok mondani. Tehát Meggyesi Pálné ezelőtt kilenc évvel férjhez ment. A házasságnak nem voltak semmi felöltő körülményei. Egy fiatal vaskereskedő, Meggyesi Pál vette el, miután három hónapig szabály- és illemszerűen udvarolt neki.

Mikor a fiatal házaspár az oltáriót távozott, a templom ajtajában egy nem egészen fiatal, nem is szép, cselédsorban levő leány, szemében a furiák dühével, kezében egy törrel rárontott Meggyesi Pálra s azt egy szurással leterítette. Egyetlen egy szurással, mely keresztüljárta a boldogtalan ember szívét. Jajzó nélkül, holtan terült el a templom ajtajában.

— Teringettét, mondotta Gábos mérnök, — ezek a szerelmi drámák most járványszerűen lépnek fel.

— Folytasd.

— Ami ezután következett, az törvényszéki sablon. A merénylő nőt elfogták és a bíróság elé állították. Kolozsvári Jolán a neve, szakácsnője volt a nőtlen vaskereskedőnek, ki azzal az ígérettel ejtette meg, hogy elveszi feleségül. Minthogy ezt az ígéretet megszegte, a dühös leány véres boszút állt rajta. Így mon-

dotta el Kolozsvári Jolán, ki jobb családból származott, a bírák előtt az esetet, a megbánásnak minden jele nélkül. A bírák, még akkor nem voltak esküdtek, nem méltányolták Kolozsvári Jolán motivumait s elég szigorúan hét és fél esztendő fegyházra ítélték.

Gábos mérnök ajkán gunyos mosoly subant végig.

— Hét és fél év, mondotta, teringettét mindig irigyeltem a bírák matematikai tudását. Hogy ki tudja számítani: hét és fél év, nem hét, nem hét egy negyed, nem hét háromnegyed, hanem két és fél év. Ez igazán magasabb funkciója az agynak. De folytasd.

— Folytatom, mert a java most jön. A véres tett özvegygyé tette Meggyesinét, még pedig, mint a vicinális elmésség mondja: liljomözvegygyé. Semmiképp sem irigylésre méltó állapot. A lesújtó tragikumba egy kis szemtelen guny tolokodik önkénytelenül bele. Valaki özvegy lesz, aki csak formailag volt asszony. De Meggyesiné méltósággal és pedig pöz nélkül való méltósággal viselte ezt a súlyos állapotot. Tiszteletet tudott magának szerezni minden oldalról. Így telt el hat esztendő, miközben az elítélt Kolozsvári Jolán feltételes szabadsággal kikerült a fegyházból. Meggyesiné, kit ez a nő özvegygyé tett, magához vette a bűnös nőt, s az most is nála van mint szakácsnő.

— Ez elég különös... Több annál, excentrikus... vagy talán patológikus. Számek mérnök vállat vont.

Ez az üzlet van még a legkevésbé befejezett stádiumban s azért arra van reménység, hogy ezt az üzletet lehet még legkönnyebben megakadályozni, a mivel megsegítenék a földhözragadt székely népet, mely ma még az erdők tulajdonosa, tehát egy szunyadó vagyon birtokosa, de a mely ismét koldusszegény lesz, ha az erdőket sikerül poton áron és rossz feltételekkel a lába alól kirántani.

## Kánikulában.

(A pesti nyaralás.)

— Az Aradi Közlöny fővárosi tudósítójától. —

Budapest, június 30.

Benne vagyunk a kánikulában és immár alig érdekel bennünket más, mint Celsius higanyoszlopa, amely úgy törtet előre, mint a haladó stréber. Mondhatnám némi túlzással, hogy *hidegen hagy bennünket* minden: de az ilyen rekkenő hőségben talán mégse szabad eféle rettenetes szójátékot csinálnom. Pedig az igazság az, hogy hidegen hagyja a pesti embert a Népszínház válsága; hidegen hagyja a haszon nélkül sokat beszélő delegáció, hidegen hagyja a legújabb Feldmatyjáda is; csak a hőmérő iránt érdeklődik és izgatottan lesi, hogyan emelkedik huszról huszoakettőre, huszonkettőről huszonnégyre, huszonhatra, huszonnyolcra és — Uram, kegyelmezzél halandó lelkünknek! — harminc fokra is.

Valamikor azt hittem, hogy pusztán szóbeszéd csupán az, hogy itt mifelénk melegebb van, mint önkönnél a zsalugáteres ablakok mögött, a muskátlik árnyékában. De szóta megtanultam, hogy bizony így van! Ezek a hatalmas bérkaszárnnyak tüzet lehelnek, az olvadó aszfalt forróságot visz a levegőbe, a kirakatok nagy üvegablakai vissza verik a napsugarát, amely azán csak azért is, még melegebben fog körül bennünket.

Ilyenkor aztán a pesti ember menekül. A gazdagabb fajtája, — akit azomban a hivatása ideköt a városhoz! — a Svábhegyen, a Zugligetben, a Hűvösvölgyben szellőzik, a „középfajtájú”, aki minden este látni akarja a feleségét, meg az egy-két, három öt-hét gyermekét: Budakeszire vonul a cserépfedeles sváb házikókba, vagy Szent-Endrére, Török Bálintra, esetleg: Nagy-Marosra, Visegrádra, Dömösre.

Ne tessék érte megirigyelni a pesti em-

bert. Ezek a helyek közönséges porfészek, minden kényelem, minden komfort híján. Ba dakeszin legalább erdő van; de Nagy Maroson csak por és semmi más. M: csupa por a Mátyás föld is, amelyet egy kis művészkolónia tart megszállva. Kezdetben csak Vizváriék laktak itt, most már annyi a színész, a festő, meg az író a porlepte berkekben, hogy az Olympuson se lehet sokkal több.

A pesti ember nyaralása különben sem olyan egyszerű kérdés, mint azt elgondolni méltóztatnak. Nem elég, hogy minden jó legyen a nyaraló telepen, az uri népet még más kérdés is foglalkoztatja. Ide nem lehet elmenni, mert — sok a zsidó; oda nem lehet elmenni, mert — sok a keresztény. Itt a Lipót-város nyaral, ott az előkelő Faubourgek Izzadó lakói. Emitt nincs társasélet, amott nagyon is van; itt nincs „puc”, ott már hajnalban milderben járnak az asszonyok! . . .

Ime, mi boldog boldog pestiek, még a nyaralásunkban is mennyire önök mögött maradtunk! Hej, ha egyszer a mi ablakainkban is kiviritana a muskátli, ha beakaszthatnók a zöld zsalugátert, ha lehetelnök ezt a feszes, szoros, kényelmetlen városi mezt ha úgy élhetnénk, olyan jól élhetnénk, mint önök, kedves, jó vidékiek! . . .

## A sajtó parazitái.

Nákó gróf kalandja.

(Zsarolási kísérletek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 30.

A „Magyarország”-ban Zboray Adár kollegánk megdöbbentő dolgokat mond el a fővárosi ál-hírlapírók és ujság-paraziták garázdálkodásáról, akik a fiumei beiktatásra lerándultak. A vendégség jogával visszaélve és visszaélve a sajtó nevével, egyszerűen meglópták és megszarolták Nákó Sándor grótot, aki még járatlan abban, mint kell elbánni a revolver lovagjaival, s ugyanekkor körülkötötték Fiume vállalatát, intézeteit, bankjait és magánosait, és olyan fosztogatást végeztek, hogy akármiyen banditák megirigyelhetnék érte. Az egész magyar kikötőváros egy pusztító hadjárat nyomait viseli.

(A zsarolás.)

Arcpirító és hajmeresztő részletekkel szolgál a leleplezés. Nákó grófnak ti-zen-

őlezer koronája bánja, hogy fogadta ezeket az urakat az ünnepeken. Még Téténynél sem járt talán a különvonat, amikor az egyik „ujságíró” megkörnyékezte az új kormányzót és háromezer koronát követelt tőle külön szolgálatai fejében. — Egy fővárosi napilap kiadóhivatali főnöke állítólag csekély harmincezer koronát követelt. A sikerektől vérszemet kapva, a többi „ujságíró” és megkezdte a zsarolási és revolverezést. Voltak, akik köszönet-mondás ürügye alatt tolokodtak be a grófhoz és így kunyoráltak és zsaroltak ki tőle néhány száz koronát. Akadt olyan, aki háromszáz korona értékű szivart és cigarettát lopott. Amikor pedig a kormányzóval elkészültek, tovább zsarolták a fiumei pénzügyintézeteket s egyéb vállalatokat. Jártak a Hitelbanknál, Kereskedelmi banknál, Részvénytársaságnál, Adriánál, Magyar Horváth tengerhajós társaságnál s részint azon címen, hogy fölemlítk vagy fölemlítték tudósításukban az intézetet, vállalatot, vagy annak igazgatóit, követelték, kértek és kunyoráltak.

Mondanunk sem kell, hogy ebben a bandában *egyetlenegy igazi ujságíró sem volt.* Az igazi ujságíró a legutolsó, legkisebb emberélg tisztességes, becsületes ember, inkább viseli a gyámoltalanság látszatát, semhogy tolokodónak tessék. Szerényen és elvonulva végzi a dolgát és ezerszeresen fokozva vigyáz a tisztességre, épp, mert tudja, hogy a híret azok a komisz alakok, akik jogtalanul szerepelnek mindenféle ujságírókként, elrontották s mert mennél éleesebben akarja kifizetni azt a különbséget, amely az ujságíró és az ujságírás parazitái között főnforog.

(A paraziták ellen.)

A Fiumébe kirándult ujságírók közé befurakodott kalózok egytől-egyig a legkétesebb existenciák. Börtönviselt emberek, analabáltak, notórius revolverkezelők, — a becsületes ujságírók mellett ezek képviselték a beiktatáson a magyar sajtót, s ezeknek viselt dolgaiért kellett azoknak a társaiknak prionkodniok, akik soha életükben méltatlan cselekedetet nem követtek el. Soha meg nem indult lapokat képviselnek ezek a sötét férfiak; ismeretlen ujságok és könyvatosok címeit mondogatják be; soha semmiféle tudósításuk sehol meg nem jelent; írni se tudnak; de ortográfiát egészen bizonyosan nem. Ilyen „kollegákkal” kell dolgozniok a tisztességes sajtó képviselőinek. S

— Nem tudom, minek nevezzem, de az mellékes is. Én magam beszéltem erről a lilimözvegy öngyűlöletével, s mondhatom, igen logikus magyarázatát adta cselekedetének.

— Mit mondott?

— Azt, hogy ő bár kárhoztatja Kolozsvári Jolán tettét, de emberileg érthetőnek találja. Minden csábítási eszköz, mondotta, jogosultabb, s inkább tarthat számot enyhébb bírálatra, mint a csábítás házassági ígérettel. Ennek alig képes ellentállani a szegény leány . . . Ha csak nem született hősnő, ami végre is ritkaság, s amire egy szegény leány sincs kötelezve.

— Jó, jó, de egészen más azt a nőt, ki a férjét meggyilkolta, magához venni, mondotta Gábos.

— Pardon, én ebben nem látok semmi különösebb rendellenességet. Azt a leányt abba a gyilkosságba az ő házassága sodorta, ennél fogva szinte tartozik annak a nőnek, ki a társadalmi törvények szerint megbűnhődött, némi elégtétellel . . . Így magyarázza ő a dolgot. Tehát ismétlem, ebben nem találok semmi excentrikust, de azért ez sem hiányzik az érdekes lilimözvegyből. Csak hallgassd.

— Hallgatom.

— A szép Meggyesiné nem hajlandó egyáltalában abban a különös szövegű özvegyi fényben maradni. Nekem is mondotta, mások előtt sem titkolja, hogy hajlandóságot érez férjhez menni . . .

— Nos, mi állja útját ennek a hajlandóságnak?

— Egy, nem tudom minek is nevezzem, egy rögeszme . . .

— Rögeszme?

— Igen. Meggyesiné határozottan, világosan kijelentette, hogy csak olyan férfúnak nyújtja kezét, ki soha más nővel nem állott intímusabb vonatkozásban.

A fiatal mérnök felkacagott.

— Haha! És azt hiszi, talál olyat?

— Azt hiszi.

— S mért ez a szigorú, ez a lehetetlen feltétele?

— A lilimözvegy így magyarázza: nem akarja magát kiteenni annak, hogy jövődöbéljét valaki újra legyilkolja az orra elől. Ez nemcsak keletlen lenne rá nézve, de örök időkre a világ csufjává tenné. Ez a gondolat, mint a rögeszme, úgy oda van tapadva a lelkéhez . . . Gábos türelmetlen mozdulatot tett.

— De hát nincs valaki, aki megmagyarázza neki, hogy ilyen férfiú nincsen . . . Mert az a férfiú, aki olyan özvegyet vesz el, aki kilenc esztendő óta siratja az urát, ha ugyan siratja, az legalább harmincöt éves. Már most: aki az életet csak felszínesen is ismeri, aki csak egyszer körülnézett nyitott szemmel a mi társadalmunkban . . . aki . . . ostobaság . . . Egy lilimöz férfiú . . . Ilyet még nem produkált a modern kor . . .

— En is azt hiszem, mondotta Szamek, de ez mitsem változtat a szép, barna özvegy fel-fogásán . . . Ő kimondotta kerekén, hogy csakis makulátlan férfi vezetheti az anyakönyvvezetőhöz . . . Csakis . . .

— Jó jó, de hogy szerez erre nézve bizonyosságot?

— Arról fogalmam sincs. Azt hiszem, neki sem . . .

— — — — —

Három hónappal e párbeszéd után a két mérnök egy ujonnan épült gát oldalában találkozott. Eleinte szakszerű dolgokról beszéltek, aztán felmentek a gátra.

Ott a gát tetején Gábos mérnök nem minden zavar nélkül így kezdte:

— Igaz, ujságot kell veled közölnöm . . .

— Ah!

— Igen. Nőstülök.

— Ugy? Es ki a menyasszony?

— Özvegy Meggyesy Pálné . . .

Szamek mérnök nyitva felejtette a száját.

— A lilimözvegy? kérdezte.

— Az.

— Es te megfeleltél a feltételnek.

— Teljssen . . . miután elhitte . . .

— Az más . . . gratulálok . . .

ezeknek viselt dolgáért kell vállalniok az odumot. Nem is szabad hát csodálkozni, ha az újságíróra, aki valahol megjelenik, gyanakvással néznek. Honnan tudja azt a laikus ember, hogy melyik az igazi újságíró, és melyik az újságírás hílnája? Különösen, mikor az igazi: szerény és tisztességtudó; a másik meg pökhendi követelőző, s azt a látszatot tudja kelteni, mint aki a jogában van.

De legfőbb ideje, hogy ennek a szégyenletes állapotnak egyszer s mindenkorra vége legyen. Kiméretlenül ki kell söpörni ezt a szemetet a házunkból. Jegyezze meg magának minden ember, akinek valaha is lehet újságíróval dolga, hogy az az ember, aki akármit is tisztességtelenséget követ el, aki jogtalan címeken pénzt kér vagy elfogad: az nem újságíró, hanem közönséges szélhámos, akivel e szerint kell elbánni. Rendet kell teremteni. Könyörtelenül, ha kell, terreurral kell elbánni ezekkel a gyászos existenciákkal s rövidesen ártalmatlanná kell tenni őket. A testi fenytéket sem szabad megvetni. De még bizonyosabb orvosság: a rendőrség.

Ugy tudjuk egyébként, hogy a hírlapíró testületeknek van már tudomásuk a fumei szégyenletes eseményekről s haladéktalanul megindítják az eljárást. A *Budapesti Újságírók Egyesülete* kedden tartandó rendkívüli választmányi ülésén fog foglalkozni ezzel a botrányos ügygyel s tárgyalni fogja az összes rendezésre álló adatokat.

(A kormányzó nyilatkozata.)

Az egész eset most már a sajtó magánügye s egyszerűen becsületbeli ügye is. Nákó Sándor gróf az eset további fejleményeitől távol áll, amit bizonyít az a nyilatkozata is, melyet a leleplezés után tett. Egy újságíró felkereste Nákó grófot és felkérte, hogy nevezze meg azokat az individuumokat, Nákó a cikkben foglaltakat meg nem cáfolta, de gavallérságból mentegéni igyekezett őket.

— Éa — ugymond a kormányzó — a legnagyobb bálával és köszönettel vagyok eitelve a magyar sajtó iránt, amely olyan önzetlen készséggel foglalkozott az installáció eseményeivel. A beiktatási ünnepélyre, a manach szerint, meghívtam minden újság szerkesztőségét. Hogy ilyenformán a mindenkor nagyrabecsült magyar sajtó képviselői közé oda nem való, oda nem tartozó elemek is lérköztek, arról nem tehetek. Az újságírók, hangsúlyozom: az újságírók igazán szépen viselkedtek és a legbarátságosabb érzéssel emlékezhetem meg csak róluk. Az ő feltétlen becsületességük és önzetlenségük megtámadása ellen határozottan tiltakozom. Zsarolási kísérlet, vagy ennek a ténye nem fordult elő az ő részéről. Lehet, hogy a hozzájuk nem tartozó valakik, felhasználva az ünnepély alkalmát és zavarát, bizonyos kéréssel jöttek hozzám, amely kérésük meghallgatásra talált. De sajnálom, hogy ennek a révén gyanu érte a hivatásukat önzetlenül teljesítő zsrnalisztákat. A tisztességes, komoly sajtó ezektől az elemektől ugyis távol tartotta magát, ők tehát gáncs nem érheti, az idegen és illetéktelen elemek miatt szenvedni pedig fölösleges úgy nekik is, mint — nekem.

Nákó Sándornak ez a nobilis nyilatkozata tiszta világlátásba állítja az ő helyzetét, mely egy csomó betolakodott iparlovaggal szemben passzív volt. Nem a fumei installációról lesz ezentúl szó — hely és alkalom mellékes — a fődolog az, hogy valahol és valamikor visszaélések történtek a sajtó reputációjával s ezt reparálni kell.

## Szereltem a színpalak mögött.

A primadonna regénye.

(Turcsányi Olga és egy színész.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 30.

A városligeti szellős Muzsacsarnok, a fővárosi Aréna viharvert színpalái mögött sugnak bugnak Thália apró papjai, papnői. Egy pár fehérarcu leány összebujik valahol egy vászonerdő alján s a vigasságok színhelyén egy szomorú, érzékeny história apró részleteit beszélik egymásnak.

Szereltem a színpalak mögött . . .

Mosolygó arcok mondják erre: mindennapos dolog. Nem igaz. Festett arcu leányok, a kik ott járnak a korhadtt színpadi deszkákon, fénytelen, papiros-világban és férfiak, akik keserves küzködésben vannak folyvást az élettel, s mókázva csinálják végig a soktereszű kálváriát, nem mind szerelme, bohó emberek, a kik az egymás festett arcóan nem látnak egyebet, mint odakünn, túl a kárpiton az „szerfejú Cézár”: a színt, a fényt, a szépet, a jót . . .

Szereltem a színpalak mögött . . .

Megint azok a mosolygó arcok vetik ide ezt a szót: *habítud*. Óh, mi más ez, mint az a szerelme, a mi idejött a szellős színpalak mögé. Amaz mesterkélte és muló, ez valódi és tartós. Amaz . . . Minek folytatni?

Elő az Élet nagymester új tragédiájával . . .

Távol a fehér hegyek vidékéről, Oroszországból nemrég tért vissza a fővárosba egy színjátszó magyar leány, az aradi közönségnek is régi ismerőse: *Turcsányi Olga*. Odakünn a nagy rubelék honában learatott minden dícsőséget, a mi a Néva-parti metropolis operett-színpadán termett s visszatért megrakodva ezzel — üdülni „szeretett fővárosunkba”.

Egy nagyon gyenge osztrák operettben, a *Szoknyahős* ben annyi gráciával, bájjal és szeretetreméltósággal játszotta a fő női szerepet, hogy a publikum az ő kedvéért elnézte az operett fogyatékoságát és az Aréna egyéb kis hibáit.

Ebben a darabban *Turcsányi Olgának* volt egy partnere, a ki a fivéré: játszotta. Egy jónevű, ma már nyugalomba vonult komikus fia. Ha nem is volt jó színész, de kétségtelenül az a bizonyos jó fiú, s meleg, nagy színész-szíve volt.

Ez a fiú halálosan beleszeretett *Turcsányi Olgába*. Napról-napra mint egy hűséges kutya ott járt a leány nyomában s elírta neki nagy, erős szerelmét. A leány megsimogatta a fiú széles fejét és nevetve mondta:

— Csacsi maga . . .

Estéknként a darabban bolond dolgot csinált azonban. Amikor *Turcsányi Olga* a nővérét játsza a darabban, arra az állápontra helyezkedett:

— Testvérnek mindent szabad!

Estéknként nagy, vörös rózsás bokrot is köttetett szerelmesének és a szalagon minden nap ez állt:

— Testvérnek mindent szabad! . . .

Egyszer a primadonna rászólt a fiura:

— Ne bolondozzék és legyen esze. Ne verje magát költésbe. Ne küldjön virágokat.

— Jó — mondotta a legény.

Este hiába várták a színháznál a szerelmes színészt. Nem jött. Helyette más játszotta kis szerepét, ő úgy tíz óra felé levelet küldött szerelmesének. És volt csak benne:

Szerelmem és királynóm, nem kellene a rózsáim, velük én se kellek. Nem jönnek többé a rózsák, ne féljen, de én se jövök többé. Se oda, se máshova. Megyek a felhők

közé. Végre megtanulom jól a dörgést. A rendező ugyse tudja ezt.

Magának a kezét csókolom. Ne haragudjék reám. Testvérnek mindent szabad! És én nagyon szeretem magát.

Sándor.

Ennek négy napja már s azóta nyoma veszett. Talán öngyilkos lett.

Romantikus emberek még vannak a világon . . .

## IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: A bor, népszimű. Este: A tavas, operett.

Hétfő: *Cyrano de Bergerac*, dráma. Szócs András vendégfőléptével. (Zóna előadás.)

Kedd: *Nebántsvirág*, operett. Kornai Berta vendégfőléptével.

Szerda: *Koldusgróf*, operett. Kornai Berta vendégfőléptével.

Csütörtök: *Fecskéfészek*, operett. Kornai Berta vendégfőléptével.

Friss: Csöppség, szimű. (Zóna előadás.)

Szombat: *Gyöngyélet*, bohózat Bemutató előadás.

\* *Kornai Berta* Aradon. A Magyar Színház bájos primadonnája, *Kornai Berta* a jövő héten három estén vendégszerepel az aradi nyári színpadon. A *Nebántsvirág*, *Koldusgróf* és *Fecskéfészek* operettekben fog fellépni.

\* *Küry Klára* Eszéken. *Küry Klára* július 3-án, kedden kezdi meg vendégszereplését az eszéki színházban, *Skalkay Lajos* társulatánál. Eszék város közönsége nagy ovációkkal készül fogadni a primadonnát, aki a *Nebántsvirág*, *Lili* és *Szantoy* címszerepeiben játszik. A felémelt helyáron tartandó három előadásra már egyetlen jegy se kapható.

\* *Szócs András* — *Cyrano*. Rostand nagy alkotása, a *Cyrano de Bergerac* hétfőn zónaelőadásban kerül színre. A címszerepet ezuttal *Szócs András*, az Országos Színművészeti Akadémia végzett növendéke fogja játszani, kinek vizsgálati fellépéseiről a fővárosi lapok is nagy elismeréssel emlékeztek meg.

## Megrágalmazott jegyző.

(Pécska az aradi törvényszék előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 30.

Érdekes rágalmozási pört tárgyalt ma az aradi kir. törvényszék. A vádlottak *Totók János*, *Nagy József*, *Rohács Gergely*, *Juhász Mátyas*, *Lelék Pál*, *Hajás Illés* és *Kabát József* tekintélyes pécskai gazdaemberek voltak. A vádlottak ennek az évnek elején följelentették *Povázsay Soma* magyar-pécskai községi jegyzőt, *Aradvármegye* alispánjánál, mert állítólag szabálytalanságot követett el. Ugyanis 1905. őszén Magyar-Pécska község házat akart vásárolni *Steiner Ábrahám* kereskedőtől és a följelentés szerint *Povázsay* jegyző érintkezésbe lépett az eladóval, akitől nagyobb összegű províziót kért az esetre, ha a házat a község megveszi. Megvádolták a jegyzőt azzal is, hogy az elmebeteg *Lelék Pálnétól* egy ingatlan átíratásáért kétszáz koronás váltót csalt ki s azt roszhiszeműleg érvényesíteni akarta. Fölhozták ellene azt is, hogy a felektől magánmunkálatokért a szabályrendletileg megálapított díjknál többet szedett, hogy „kifosztotta a tudatlan embereket” s hogy az árvtári kölcsönök körül jogtalan hasznót szerzett magának.

*Povázsay Soma* e súlyos vádak miatt felesleges hatóságának utasítására az aradi kir. törvényszéknél rágalmozási pört indított a vádak ellen.

A mai főtárgyalás elé nagy érdeklődéssel nézett egész Pécska. Az ügyben számos tanút hallgattak ki pro és kontra. A bizonyítás során egyetlen adat sem merült fel arra nézve

hogy Povázsay a feljelentésben foglalt cselekményeket tényleg elkövette volna.

A törvényszék a bizonyítás eljárás befejezése után rövid tanácskozássra vonult vissza, majd kihirdették az ítéletet, amely a vádlottakat *ragálmazás* vétségében vétkeseknek mondta és egyenkint *husz husz korona* pénzbüntetésre ítélte őket.

## Ló-padászat.



(A Buffaló Bill cirkuszaról írott tudósításból.)

Igen érdekes látvány volt, mikor a tarka tollakkal díszített törzsfőnökök az aradi mandátumnak nevezett tüzes és rakoncátlan lovat igyekeztek pályvaikkal elfogni. Az izgató mutatvány ezuttal azonban nem sikerült, mivel a ló tulajdonosa, Ba-Ra-Bás törzsfőnök időközben megérkezett és lovát maga alá kapván, az elhült pályavetők nagy megdöbbenésére véget vetett a mutatványoknak...

## Kisjenő ünnepnapjai.

### József főherceg beiktatása

(A lóverseny.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 30

Holnap fejeződik be négy napi ünnepség után József főhercegnek a kisjenői uradalomba való beiktatása. Ez a négy nap, amely Kisjenő történetében emlékezetes eseményt jelent, bizonyosságát adta annak, hogy néhai József főhercegnek nemcsak anyagi, de szellemi hagyatéka is a legjobb kezébe van letéve s hogy Kisjenő új ura úgy magyarszeretében, mint jószívűségében olyan tőkének birtokában van, a mely atyjának népszerűségét biztosítja neki. A királyi család tagjai, akik Magyarországon lehetőleg kevés időt töltenek s a kikbe Bécsben beleoltják azt a hitet, hogy a magyarok ellenségei az uralkodóháznak, bajosan érthetik meg azt a rajongó szeretetet, melylyel József főherceget máris körülveszik Hungária földjén. Pedig ennek a jelenségnek csak egy magyarázata van: az, hogy az új aradmegyei földesur megértette a magyar szíveknek, a magyar léleknek azokat a finomságait, melyeket csak magyar szív és magyar lélek érthet meg.

A beiktatás tegnapi és mai eseményeiről kiküldött tudósítónk a következőket jelenti:

#### A délelőtt.

A királyi herceg és neje már a kora reggeli órákban megjelentek a kisjenői kegyuri templomban, ahol Lengyel József r. kat. plébános misét celebrált. A főhercegi pár kísérelében voltak Batthány Béla gróf, udvari kamarás, Szegedy udvarhölgy és Libits Adolf ud-

vari kamarás. Rajtuk kívüli Kisjenő és Erdőhegy összes előkelőségei is végighallgatták a misét, melynek befejeztével a főhercegi pár visszatért a kastélyba.

Háromnegyed tíz órakor indultak meg a fenségek, hogy az Erdőhegy község területén levő *állatképző* megnyissák és megtekintésük. A kiállítás a vasuti állomás felé vezető remek fasor elején kezdődött, ahol egy improvizált kapu vezetett a kiállításhoz. A kapu előtt a község intelligenciája s a megyéből összegyűlt előkelőségek várták a főhercegi párt ünnepélyes fekete ruhákban. Mikor a fenségek kocsija megállt a kapu előtt, Zselénszky Róbert gróf az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület elnöke a következő beszéddel üdvözölte a magas vendégeket:

Fenséges Uram! Aradvármegye gazdái nevében mély hódolattal és tisztelettel üdvözölöm e helyen fenségeteket. Ószinte öröm tölt el, midőn a vármegye első földesurát körünkben köszönhetem. Felkérem fenségedet, hogy kegyeskedjék a kiállítást megnyitni.

József főherceg köszönetet mondott a fogadtatásért s néhány szóval megnyitottnak jelentette a kiállítást, melyet figyelmesen és nagy érdeklődéssel tekintett meg. A fenségeket Zselénszky Róbert gróf kalauzolta a kiállításon. A főherceg legteljesebb megelégedését fejezte ki a látottak fölött s ezután kíséretével együtt visszatért a kastélyba.

Délben udvari ebéd volt, amelyre hivatalosak voltak Libits Adolf udvari tanácsos, Károlyi Gyula gróf főispán, Dálnoki Nagy Lajos alispán, Almássy Dénes gróf, Inkey Antal báró, Hoyos gróf, Vásárhelyi Dezső és Lázár Zoárd dr. országgyűlési képviselők, Vásárhelyi József, Csukay Gyula főszolgabíró, Kintzig János, Méhes Gáspár, Friebeisz Miklós, Paykert Henrik, Fejér József, Brezovay állattenyésztési felügyelő és a gazdasági és versenyegyesület vezetője.

#### A lóverseny.

Már a kora délutáni órákban valóságos népvándorlás indult meg a községtől mintegy negyedóránnyira fekvő lóversenytér felé. A rekkenő hőség s a szinte szuró napsugarak nem riasztottak vissza senkit a lóversenyen való megjelenéstől. Az izlésesen feldíszített, zöld galakkal és diadalkapuvál tarkított bejáraton szinte özönlött befelé Kisjenő, Erdőhegy és a környék előkelősége. Aradvárosának és a megyének majdnem minden számottevő alakja megjelent a futtatáson. Híntő híntő hátán; fényes fogatok verték fel az ut porát s szebbnél szebb toalettekbe öltözött hölgyek tették színessé a versenytér látképét. Jóval fél négy, azaz a verseny kezdete előtt már lehetetlen volt helyet kapni a hatalmas tribünön. Fényképező masinák itt is, ott is: izgatottan, lázasan fényképez a sok amatőr és professzionista. A totalizátor körül élénk sürgés-forgás, de ha lehetséges, a fagyaltok és hűsítő italek elárusításától körül még élénkebb. Valóságos ostrom folyt ezen a helyen. Lovagok, akik részint maguknak, részint hölgyüknek akartak hűsítőt keresni, elkeseredett könyökharcot vívnak egy pohár limonádéért.

Pont fél négykor egyszerre megélnékül a zslibongás: jönnek a fenségek. Négy gyönyörű pej ló rugja a port a híntő előtt. A főherceg, a ki tudja, hogy a pontosság nemcsak a királyok, hanem a fenségek erénye is, erős trappban hajtott, hogy pontos időben érkezék meg. A bejárat előtt a gyors trapp ellenére egyszerre megáll a kocsil. József főherceg leugrik, hogy Auguszt hercegasszonyt lesegítse. A közönség lelkesen, hosszasan éljenez. A feketében levő urak közül pedig kiválik Urbán Iván, aki a versenyegylet nevében szép szavakban üdvözli

a magas vendégeket. József főherceg röviden, néhány szóval köszönetet mond s ezután nejevel és kíséretével elfoglalja a vörös drapériával díszített udvari páholyt. Kezdődik a vesény.

Maga a futtatás meglepően jól sikerült s méltán vetekedett az aradi versenyekkel. Izgalmas végküzdelmek, szép mezőnyök, mesteri lovaglások, s majdnem mindenütt a jobban fogadott lovak győzelme: ez volt a nap képe. József főherceg többször lejtött páholyából s beszélgetésbe elegyedett a versenyegylet vezetőivel, különösen a lovak tulajdonosai iránt érdeklődve.

A verseny lefolyása a következő volt:

I. *Földművelésügyi miniszter díja.* E-adó sikverseny. Táv 1600 m., 800 kor. az elsőnek, 200 kor a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. 1. *Seprősi ménés Nem bánom lov. Czárán J.* 2. Gróf Pejácsevich A. Máskor lov Czárán Z. 3. Nagy A. nuszárszáz. Tövis lov. Krause. Futott még Vapeur (Dorninger). Erős küzdelem után másfél hosszal első, fejhosszal harmadik. Tot. 10:30, 2:6.

II. *József főherceg díja.* Gátverseny. Táv. 2800 m. Pezsgős szerviz az elsőnek, két ezüst boros kancsó a másodiknak. 1. *Seprősi ménés Ideal lov. Czárán Z.* 2. Kintzig J. Szötyke lov. Czárán J. Futottak még Olyan nincs (Krause) Pezsgő (Parker) könnyen öt hosszal játszva nyer. Tot. 10:15, 2:3.

III. *Urlovasok szövetsége díja.* Sikverseny. Táv. 2000 m. 1000 kor. az elsőnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak, 1. *Nagy Akos h. száz. Alászolgája, lov. Krause.* 2. *Seprősi ménés Parola, lov. Czárán J.* 3. *Seprősi ménés Napraforgó, lov. Czárán J.* Futottak még: Pannika (Parker), Caslan (Gregurich), Don José (Wodlaner báró). Igen heves küzdelem után a végső fordulóban nyomult Alászolgája előre s nyakhosszal győz Parola felett, Don José lábizomtörést kapott. Ot hosszal harmadik. Tot. 10:29, 2:5.

IV. *Dohányosi gátverseny.* Táv. kb 2400 m. Elsőnek 1000 korona, másodiknak 200 korona, harmadiknak 100 kor. 1. *Seprősi ménés Parnasus lov. Czárán Z.* 2. Nagy Akos h. százados Mary, lov. Krause. 3. Stagselsmidt J. ur Montana, lov. Parker. Futottak még Fertő (Rella), Névtelen (Jakobovits), Princess Olga (br. Wodlaner). Igen heves küzdelem után nyakhosszal első; rossz harmadik. Princess Olga kitört. Tot. 10:31, 2:6.

V. *Magyar lovaregylet díja.* Akadémia verseny. Táv. kb 4200 m. 1200 kor. az elsőnek, 200 kor. a másodiknak 100 kor. a harmadiknak. A nap legérdekesebb verseny száma. 1. *Seprősi ménés Clayne, lov. Czárán Z.* 2. Schey P. h. száz. Gohér, lov. Parker. 3. Br. Wodlaner Princess Olga, lov. tul. Mindvégig egyformán veszik a gátakat Clayne és Gohér, míg az utolsó akadálynál Gohér megbotlik, lovasával elvágódik s a biztos győzelemtől elesik. Gyorsan talpra ugorva Parker, behozza lovát másodiknak, harmadik a többször ki-kitört Princess Olga. Több ló nem futott. Tot. 10:14, 2:2.

VI. Végső szám a *parasztagadók* versenye volt, melyen 3 ló állott a starthoz.

A lóverseny fél hét órakor ért véget. Alig-hogy az utolsó futam eredményét kihirdették, előállott a főherceg fogata, melyen Auguszt főhercegasszony Szegedy udvarhölgygel a ménés megtekintésére hajtatott. A főherceg Libits Adolf jószágkormányzóval csarkészetre indult.

Este hangverseny és táncmulatság volt. Fráter Loránt elkésve érkezett meg, azt hitték, nem is jön s e miatt a fenségek megjelenése — elmaradt.

#### A küldöttségek tisztelgése.

Ma délelőtt a küldöttségek fogadására került a sor. Elsőnek fél tizenkét órakor Aradvármegye küldöttsége tisztelgett a főhercegnél. A küldöttség tagjai voltak: *Károlyi Gyula* gróf főispán, *Dálnoki Nagy Lajos* alispán *Varjassy Árpád* kir. tanfelügyelő, *Fábián László* nyug. főispán, *Fábián Lajos* törvényszéki elnök, *Szankovits Miklós* Máv. üzletvezető, *Vásárhelyi Dezső* országgyűlési képviselő, *Krályi Gyula* kir.

tanácsos, *Osernovits* Diodor jószágigazgató, *Vásárhelyi* József, az Aradmegyei Gazdasági Egyesület elnöke, *Csárán* Márton nagybirtokos, *Farkas* Győző pénzügyigazgató.

A vármegye nevében a főispán üdvözlötte a főherceget, aki következőképp válaszolt:

— Nagy örömmel tölt el, hogy itt láthatom azon vármegye küldöttségét, amely megyének boldogult nagyatyám és atyám is hű fia volt s szerencsés volt a megye és községei boldogulásán közreműködni. Az én törekvésem is az lesz, hogy ennek a népnek boldogulását elősegítsem, hogy előmozdítsam szeretett hazámnak, e vármegyének és e föld népének előrehaladását.

Az élénk éljenzéssel fogadott beszéd után a főherceg rövid beszédet tartott, melyen rendkívül lekötelező modorban kérdezősködött a küldöttség tagjaitól a megye viszonyairól.

A megyei küldöttség után *Kokas* József vezetésével az uradalom tisztikara testületileg tisztelgett a királyi hercegnél, aki biztosította őket teljes jóindulatáról s barátságos érzelmeiről.

Délben udvari ebéd volt, melyre a megyei küldöttség tagjai voltak hivatalosak. Délután a főhercegi pár *Batthyány* Béla gróf, *Szegedy* udvarhölgy, *Libits* Adolf és *Kokas* József kíséretében meglátogatta az uradalmat.

Holnap délelőtt 11-kor tisztelegnek a főhercegnél a hitközségek küldöttségei. A román küldöttséget *Lengyel* József plébános, a reformátusokét *Csiha* Márton lelkész, a görög keletiekét *Ciorogariu* Romulusz protosinellus, a zsidókékat *Messer* Lipót hitközségi elnök vezeti. Ezután az uradalomhoz tartozó községek tisztelegnek *Csukay* Gyula és *Mladin* Miklós főszolgabírák vezetésével. *Lázár* Zoárd dr. a takarékpénztár küldöttségét vezeti; tisztelegnek még az iparoskör, gazdakör, hitelszövetkezet, fogyasztási szövetkezet, tejszövetkezet és tűzoltóság. *Tabajdy* Sándor kir. ít. táblai bíró a kaszinó küldöttségét vezeti a fenség elé. Utána a vöröskereszt egyesület, az erdőhegyi menhely és *Ujj* János főmérnök vezetésével az ármentesítő társulat küldöttsége tiszteleg. Az Arad csanádi egyesült vasutak nevében *Vásárhelyi* Béla főrendiházi tag, vezérigazgató üdvözlötte a főherceget.

A holnapi udvari ebédre hivatalosak:

*Vásárhelyi* Béla, *Tabajdy* Sándor, katedrálisai *Kirileszku* Gyula, *Csukay* Gyula, *Mladin* Miklós, *Lengyel* József, *Ciorogariu* Romulusz, *Csiha* Márton, *Ujj* János, *Lázár* Zoárd dr., *Messer* Lipót, *Vörös* Imre, *Zechmeister* Sándor, *Petruoz* János.

Holnap délután 8 órakor a főherceg kívánságára a kastélyba vonulnak tanítóik vezetésével az összes községbeli iskolás gyermekek, mindegy ötszázra. A gyermekek zenekísérettel vonulnak fel a kastélyban, minthogy a főherceg vendéget ussonát kapnak. Ugyancsak holnap délután az uradalom összes családai számára a főherceg rendelkezésére ünnepélyeket rendeznek.

A főhercegi pár holnap este 10 órakor utazik el Kisjenőre különvonaton Budapestre.

## EGYESÜLETI ÉLET.

(\*) Az aradi iparosok I. betegsegélyező és temetkezési egyesülete vasárnap d. u. 8 órakor hivatalos helyiségében rendes havi ülést tart melyre a választmányi tagokat és uton is tisztelettel meghívja: *Rosmanitz* Albert egyesületi elnök. Ugyanezen alkalomkor új tagok 2 kor. beiratást díj lefizetése mellett felvétetnek.

## Az Eötvös-utcai dráma.

### A feleséggyilkos vallomása.

(Látogatás a kórházban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 30

Két nap telt el már az Eötvös-utcai lejárásodott véres családi dráma óta. Csütörtökön este hat revolverlövés dördült el az Eötvös-utca 4. számú házában, amelyeknek a fiatal *Donát* Sándorné, a dráma rendezőjének: *Donát* Sándor jó módú pécskai gazdának a felesége esett áldozatul, a férj pedig a halállal vivődik a kórház sebészeti osztályán. A meggyilkolt fiatal asszony holtteste már kinn nyugszik az alsó temetőben, ahová a fölboncolás után eltemették.

A megrázó családi drámával kapcsolatban tudósítunk még az alábbiakat jelenti:

(Az utolsó ut.)

A véres tragédia után, csütörtökön este a szerencsétlen véget ért *Donát* Sándorné holttestét tudvalevőleg kiszállították az alsó temető halottas házába. A rendőrség egyben befejezvé a vizsgálatot, az esetről fölvetett jegyzőkönyvet áttette az aradi kir. ügyészségre, amely azonnal megindította a vizsgálatot.

Az ügyészség utasítására *Domokos* László vizsgálóbíró elrendelte a halott fölboncolását, annak a megállapítása céljából, hogy a revolverlövés következtében szenvedett sérülés okvetlenül halált okozó volt-e.

A boncolást *Austerweil* László dr. és *Posgay* István dr. törvényszéki orvosok ejtették meg. A golyó által ütött sebről következtetve megállapították, hogy a sérülés okvetlenül halálos volt. A golyó ugyanis a szerencsétlen asszony szívébe hatolt s így a halál kikorúhetetlen volt.

A törvényszéki boncolás után a vizsgálóbíró megadta az engedélyt a halott eltemetésére. A végtiltszességen a nagyszámú résztvevő közönségen kívül résztvett a meggyilkolt asszony édesapja, *Brezán* József és fivére, ifj. *Brezán* József is. A két *Brezán* pénteken reggel értesült a véres drámáról. A hír hatásától lesújtva, azonnal vonatra ültek és bejöttek Aradra. Ők kísérték ki könyök között a szerencsétlen áldozatot utolsó útjára, az alsó temetőben ásott sírgödörig. Itt még egyszer beszentelték a koporsót és elhantolták.

(A gyilkos vallomása.)

*Donát* Sándort, a dráma hőst — mint azt megírtuk — eszméletlen állapotban szállították be a kórházba. *Zubar* Andor rendőrfogalmazó még csütörtökön este megkísérelte a kihallgatását, ami azonban *Donát* sérülésének súlyos volta miatt lehetetlen volt. A kórház ügyeletes orvosa ugyanis az eszméletlen sérültet nyomban a beállítás után megvizsgálta és megállapította, hogy nem kétszer, mint azt előbb gondolták, hanem háromszor lökte magát. Egy golyó a halántékába, egy pedig a mellébe fúródott, a harmadik pedig a tarkóján sebesítette meg. Ez az utóbbi sérülése nem veszélyes, mivel a golyó csak a bőr alá fúródott, anélkül, hogy nemesebb részeket sértette volna.

Tegnap délelőtt *Szepekhovszki* Teofil rendőrhadnagy ment ki a kórházba, hogy megpróbálkezzék a gyilkos kihallgatásával. *Donát* akkor már eszméletlenül volt, a hozzáintézett kérdésekre azonban csak zavarosan és alig hallhatóan tudott válaszolni.

— Tudom, hogy borzasztó dolgot tettem — mondotta *Donát* — de annyira izgott voltam, hogy kénytelen voltam vele... Az aját legjobb-

ban, hogy *Rozsi* kiutasított, aztán meg nem sokára vége lett volna a válópörnek és akkor egy másik ember... Nagyon szerettem *Rozit*, de ő nem értett meg. Most már nem bírtam tovább...

Itt elcsuklott a szava és ismét visszaesett az öntudatlan állapotba.

(Az apa és fia.)

*Brezánékkal* egyidőben értesült a szörnyű eseményről a gyilkos és öngyilkos férj édesatyja, *Donát* Mihály is. Ő pénteken este érkezett meg Aradra, hogy meglátogassa a kórházban súlyos betegen fekvő fiát. Az állomásról egyenesen a kórházba ment és ott bebo-csájtást kért. Az orvosok megnyugtatták fia állapotáról, de nem eresztették be a kórterembe, minthogy a beteg éppen akkor eszméletlenül feküdt. Ugyanis közvetlenül az öreg *Donát* látogatását megelőzőleg hallgatta ki *Szepekhovszki* Teofil rendőrhadnagy a beteget, akit a kihallgatás izgalmi, mint azt már megírtuk, annyira megviseltek, hogy elvesztette eszméletét.

Ma délután, a rendes látogatási időben újból megjelent *Donát* Mihály a kórházban. Ezuttal bebo-csájtották fiához, aki mozdulatlanul, halálsápadtan és a kiállott rendkívüli izgalmauktól eltorzult arccal fekszik a kórágyon.

Amikor megpillantotta atyját, irtózatossá fájdalom jelei ültek ki arcára. Megható jelenet volt, a mikor a két ember; apa és fia szólanul néztek egymásra. A betegek megilletődve néztek a meható jelenet, a mely *Donát* Sándor tragédiáját tükröztette vissza. A csöndet az öreg *Donát* törte meg:

— Hogy vagy, fiam? — kérdezte remegő hangon.

— Fáj nagyon! — felelte alig hallhatóan a beteg.

— Hol ért a golyó?

*Donát* erre a fején és a mellén levő kötélekre mutatott. Azután újra elhallgattak. Majd ismét az apa folytatta:

— A feleséged meghalt. Már el is temették, — mondotta.

A beteg semmit sem válaszolt, csak elfordította a fejét, hogy apja ne lássa a szeméből kilocsordult könnyeket. A jelenet oly szívfacsaró volt, hogy a kórteremben jelenlevők közül senki sem nézte végig megindulatlanul. Az apa még fél óráig ott maradt a beteg mellett, de többet nem szóltak egymáshoz. A látogatási idő letelte után az öreg *Donát* megcsókolta fiát és lassu léptekkel eltávozott.

(A dráma szereplőiről.)

Pécskáról a következőket jelentik nekünk a szerencsétlen *Donát*-házaspárról:

— *Donát* Sándor néhány esztendővel ezelőtt szerelemből vette nőül Pécska egyik legszebb leányát, *Brezán* Rozáliát. Eleinte misem zavarta meg boldogságukat. A férj szorgalmas, munkás ember volt és vagyna, amely állítólag elérte a huszonnégyezer koronát, folytonosan szaporodott. *Donát* azonban féltékenykedni kezdett feleségére, aki pedig erre nem igen szolgáltatót okot. Annyi tény, hogy *Donát* nének nagyuri állúrjel voltak, de ezek jóformán csak a szép ruhákban és a jótékonykodásban merültek ki.

A férj féltékenysége következtében gyakoriak voltak *Donát* házánál a zajos jelenetek. Hiába csitította az asszony *Donát*ot, az nem hitt szavainak. Ennek természetesen az lett a következménye, hogy *Donát* napról napra mindjobban elkeseredett, majd inni is kezdett, ugyannyira, hogy az asszonyra nézve türelmetlenné vált a helyzet. Lassankint megérelődött benne a válás gondolata, amelyre azután meg is tette a lépéseket.

Attól a perctől kezdve, hogy az asszony beköltözött Aradra, Donát valósággal elvesztette a fejét. Idegbeteg, zárkózott ember lett, aki senkivel sem fért össze. A többi, ami azután következett ebből megmagyarázható.

## Siófokon kezdődik a pofozkodás.

### Párbaj a vízben.

#### Mi történt a fürdőház körül?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 30.

Olvadó aszfalt, rekkenő hőség jegyében június végére értünk. A zsaluk — amiket várési nyelven *redőny* nek szoktak nevezni — le vannak eresztve, a függönyön és más butordarabokon a naftalin átható szaga érzik, a lépcsőházakba nyíló ajtókon kettős lakat jelzi, hogy „nyaralni” mentek az emberek.

Nyaralni? Hová mennek a fővárosi emberek, az a bizonyos népes középosztály? A Tárába? Nem. Az egyrészt drága, másrészt messze van. Oda vasárnaponként nem rándulhatnak ki a család rokontagjai és a Posten izzadó családapa. Marad Pécel, Kispest és a Balaton hős habjai. A Balaton hős habjai pedig tudvalevőleg *siófok* mellett hullámszánk leglangyosabban, legandalítóbban. Budapestnek igen tekintélyes része Siófokon nyaral.

Természetes, hogy ilyen helyen, ahol bihetetlen konglomerátuma verődik össze a fővárosi lakosságnak, esztendőről esztendőre előfordul egy serg botrány, a miről a lapok *siófoki csendélet* címen rovatot is nyithatnának. Az pedig egészen bizonyos, hogy az első kánikulai nappal beköszöntenek a fenti című szenzációk: Siófokon kezdődik a pofozkodás...

Az elmúlt vasárnap délelőtt a szabad Balatonban fürdött B. G. K. fővárosi kereskedő és jól ismert uszóbajnok felesége. A férje a partról nézte az asszony bukdácsolását s nem érzett hajlandóságot a fürdésre. Egyszerre csak azt veszi észre a parton álló férj, hogy egy fiatalember a felesége felé uszik nagy tempókkal.

Az asszony nem vetett ügyet a közeledőre; annál inkább foglalkozott azonban a fiatal és szép asszonynyal az uszó fiatalember. Egészen közel uszott hozzá, gyors fordulattal eléje, majd mögéje került s rettenetesen fixrozta. Az asszony persze módfelett kellemetlen helyzetben volt. A férfi tolokodását súlyosbította a parton álló férj.

A férj azonban nem helyezkedett a passzív rezisztencia álláspontjára, hanem besietett a kabinba, lehányta magáról a ruhát s a víz alá merülve, odauszott a feleségéhez.

A fiatal Don Juan mit sem sejtve uszkált az asszony körül, de a mikor egyszer az asszony elé került megint, rémes kiáltást hallott. Valaki rettenetes erővel *hasba rugta a víz alatt*.

Állg ocsudott föl a rugás hatása alól, már előtte is állott a rugó láb tulajdonosa.

— Takarodjék! — kiáltotta a fiatal emberre a feldühödött férj.

A fiatal ember azonban nem hederített a felszólításra s a fájdalom hatása alatt *rávetette magát a férjre*. B. G. K. ur azonban atléta és uszóbajnok és ennél fogva hamarosan leszerelte a fiatal embert. Egypárszor megbuktatta a vízben, megpacskolta, megpofozta, aztán otthagya. Feleségével együtt kiuzott a vízből.

A vízi párbajnak — hie szerint — szárazföldi párbaj lesz a folytatása.

## Az utolsó ing.

Egy készülő operettből.



Volt egy lovag, derek lovag  
A nők rajongtak érte,  
Az édes, forró csókokat  
Mekapta, hogyha kérte,  
Van sok asszony, meg sok leány,  
Rajongott érte mind a hány,  
Mivel, — trala, trala, trala,  
Ó igen szép fiu vala!

A lányok és az asszonyok  
Igen bolondos fajta:  
A lovagon, mi szép s mi jó,  
Mindent találtak rajta,  
Odadták volna életük,  
Ha csak egy szót váltott velük,  
Mivel, — trala, trala, trala,  
Ó szivélyes fiu vala!

És lön, hogy a derek lovag  
Belékerült a bajba,  
Bajos volt rajt segíteni,  
Igen bajos volt, sajna!  
Zokogtak mind az asszonyok,  
Mivel a baj komisz dolog  
S mivel, — trala, trala, trala,  
Ó szivüknek kedves vala.

A zokogás között a nők  
Gondoltak egy merészet,  
Ebből tűnik ki, hogy a nők  
Mi sok mindenre készek.  
S mert kétszer ad, ki gyorsan ad,  
Megindult a menyecskehad  
S mit odadtak, trala, trala,  
Az utolsó ingük vala.  
Vala, vala,  
Az utolsó ingük vala!

## Vasutak gyűlése Aradon.

(Kárbitosító szövetséget alakítására.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 30.

A magyarországi és a bosznia hercegovinai vasutak képviselői ma délelőtt értekezletre gyűltek össze az *Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak* palotájában Aradon. Az értekezleten egy *kölcsönös kárbitosítási szövetséget* létesítése érdekében folytattak megbeszéléseket. Mint-hogy a régi, hasonló irányú intézet felbomlás alatt áll. Az értekezletről, amelyen *Vásárhelyi Béla*, az Acsev. vezérigazgatójának távolléte folytán *Hegedüs László* főmérnök elnökölt, az alábbi tudósításban számolunk be:

Az elnök, megnyitván az értekezletet, előadta az összejuvetel célját. A vasutak régi biztosító intézete, minthogy abból a Máv. kilépett, nem tartható fenn tovább s így az felbomlott. Már pedig a vasutaknak közös érdekük egy *kölcsönös kárbitosítási szövetséget* megalapítása

s erre vonatkozólag az elnök előterjesztésre hívta fel a jelenlevőket.

A fontos tárgy tüzetes megvitatása után a vasutak képviselői elhatározták, hogy az értekezletről *memorandumot* intéznek a kereskedelmi miniszterhez, amelyben azt fogják kérelmezni, hogy a Máv. részéről benyújtott kilépési nyilatkozatot vonja vissza. A kölcsönös kárbitosító szövetséget fennállását ugyanis a legnagyobb mértékben veszélyeztetné a Máv. távolléte, annál is inkább, mi-thogy ezt a példát követve, több nagy vasut is kilépne a szövetségből.

Azután az értekezlet egy bizottságot küldött ki, amelynek azt tették feladatául, hogy tanulmányozza: *nem állhatna-e fenn a szövetséget a Máv. nélkül is?*

Végül *Sármezey Endre* Acsev. főfelügyelő azt az eszmét vetette föl és pendítette meg, hogy magánvasutak *alakítsanak szövetséget*. Az érdekes eszmét fölkarolták, amennyiben kimondták, hogy érdemileg ezuttal nem határoznak ugyan, hanem az gyet komoly tanulmány tárgyává teszik.

Az értekezlet után a Fehér Kereszt szálló téli kertjében társas ebéd volt, amelyen felköszöntöket mondottak *Vásárhelyi Béla* vezérigazgatóra és az idegen vasutak képviselőire.

Az értekezleten jelen voltak névsora a következők:

Daróczi Rezső felügyelő a Déli vaspálya, Hausser Adorján dr. vezértitkár a Kassa Oderbergi vasut, Fabián Henrik felügyelő a Győr-Sopron Ebnofurti vasut, Thaly Emil min. tanácsos és Hausser János főfelügyelő a Mohács pécsi vasut, Aradi Károly felügyelő a Szamesvölgyi vasut, Dobil főfelügyelő a Szatmár-Bereg vasut, Mickel Ede felügyelő a Bosznia-Hercegovinai vasutak, Haich Károly felügyelő a Brassó Háromszeki vasut, Wagner Henrik üzletvezető a Nagykároly-somkúti és Máramarosi sóvasut, Got diner Soma forgalmi főnök a budapesti h. é vasut, Hegedüs László igazgatóhelyettes, Révész Adolf, Vas Gusztáv, Sármezey Endre, Szatmár János főfelügyelők és Gelényi Ernő felügyelő az Acsev. részéről.

## Aratósztrájk Aradmegyében. Ötvenesen és Kurticson.

(Eltelt munkások.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 30.

Péter-Pál napja a régi jó időkben a legnagyobb ünnepei közé tartozott a magyar népnek. Nem aféle parádés ünnep volt, melynek ünneplő ruha és pohárcsengetés adják meg a jellegét. Könnyű dolgozó gunyában vonult ki az aratóhad az isten-áldotta buzamezőkre és kaszapengés jelezte, hogy kezdődik a legszebb emberi munkák egyike, amiben gyönyörűsége telik égnek-földnek: az aratás.

Az idén másképp van. Sok részén a kenyértermő Alföldnek s *itt-ott Aradmegyében* is hiába várta Péter-Pál napján a kaszaphadat a megérett vetés. Hiába várja egy hét mulva is, kettő mulva is. Arató-sztrájk van sokfelé a magyar földön, van — sajnos — Aradmegyében is. Lábon pusztul el a gabona, mert a munkás inkább eldobja magától a talán szükös, de biztos keresetet, semhogy a szerződésileg megállapított bérföltételek mellett a rendek végéhez lánson.

### Aradmegyében.

Az utóbbi napok rendkívüli forrósága annyira megérelte a gabonát *Aradmegyében*, hogy olyan helyeken is, ahol más években csak július derekán foghattak az aratáshoz, az idén már tegnap megkezdődtek az aratási munkák.

A gazdák azonban munkásaik nélkül csinálták meg számadásukat és ezért tegnap és ma a munkálatok megkezdésénél kínos meglepetés érte őket. A munkások ugyanis több helyen megnézték a termést, megállapították, hogy gyertyaegyenesen áll a közepesnél jóval dusabban termelt buza, de — *nem állottak munkába.*

Sok birtokosnál meg se indokolták a szerződésüket, tisztán látszott eljárásukon, hogy mindenáron *sztrájkolni akarnak.* Másutt viszont felemelt követelésekkel léptek fel. Így főleg az *aradi és pécsi* járásokban a munkások nagyobb követelésekkel állottak elő, amelyeknek teljesítése nélkül vonakodtak arató-munkát elvégezni. E követelések közül a lényegesebbek a következők:

1. Holdankint tizenkettő aratórészt helyett egy tízedrészt.

2. Szalonna, só stb. komenciója gyanánt a megállapított 70 kilogram helyett 80 kilogram.

Ilyen követelésekkel léptek fel ma több magyar-pécsi gazda aratók, akikkel még folytak a békés tárgyalások, de lehet, hogy holnap már karhatalomra lesz szükség. Az *aradi* járásban ma két helyen is annyira komoly jellegűt öltött a sztrájkmozgalom, hogy szolgabírnak kellett megjelenniük a bérbarc elfojtására.

Ötvenesen tört ki az első komolyabb sztrájkmozgalom, *Zselénski* Róbert gróf uradalmában, ahol a szemlái aratómunkások — számszerint körülbelül száz — a délutáni órákig a fenti bérkövetelésekhez hasonló feltételek hangoztatása mellett, vonakodtak munkába állni. *Récsey* Miklós tisztartó telefonon jelentést tett a dolgról *Baross* Ferenc dr. aradi fősolgabírnak, aki erre rögtön kiment Ötvenesre, hogy megtegye a szükséges intézkedéseket a sztrájk elfojtására. De mire *Baross* öt óra körül kiért a helyszínére, a szemláiak meg gondolták a dolgot és hozzáálltak a munkához.

Egyelőre azonban még ott marad az ötvenes uradalomban az a nyolc csendőr, akiket *Fakertről* és a szomszédok a zavargások megelőzése végett odavezényeltek.

*Kurtics*on veszedelmesebb jellegűt öltött a mozgalom: *Korbuly* István földbirtokos tanyáján már *sztrájkba is állott az ötven aratómunkás.* Az erre vonatkozó jelentés beérkezése után *Csiky* Tivadar tb. fősolgabíró *Kurticsra* ment és az aratói szerződés megszegése miatt a sztrájkolók közül tizenhatot egyenként husz napi elzárásra ítélte. Az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztette és amennyiben holnapután reggel munkába állanak, az ítéletet csak az aratók után hajlja végre. Ekkor is a gazda kívánságára az ítéletnek végrehajtása mellőzhető.

A fősolgabírnak mindkét helyen megerősített csendőrsőtre rendelték ki a rend fenntartására. A készülöben levő sztrájkmozgalomokra való tekintettel az aradi csendőrszárny parancsnoka, *Borhy* Sándor csendőrszázados a lehetőséghez képest a veszélyeztetett helyekre erősítéseket küldött.

#### Csanádmegyében.

*Makó*-ról sürgönyzik: Csanádmegyében az aratók több helyen sztrájkba léptek. A mezeli munkások mozgalmá legerősebb *Földesán* és *Lelén.* A kisgazdák teljesítették a munkások követeléseit, az uradalmak pedig a csendőrök-höz fordultak segítségért. A csendőrséget az egész megyében megerősítették. *Kunagótán* 40 csendőrt összpontosítottak.

#### Az országban.

Az ország sok vidékén sztrájkolnak a munkások, de birtokos körökben a legnagyobb konsternációt azok a hírek keltik, amelyek *Torontálból* érkeznek, ahol az aratósztrájk már

a leghatalmasabb arányokat öltötte. Törökbecsén: *Rohonczy* Gedeon, *Dungyverszky* Lázár, *Ivánovics* Iván, *Lónyay* Flóra és *Solymos* Gusztáv hatalmas kiterjedésű földbirtokán: *kétezer arató* állott sztrájkba, így tehát ezen a környéken egyetlen munkásköz sem lendíti a kaszát. Ezekkel a munkásokkal még a télen kötötték a birtokosok a megállapodást a következő feltételek mellett: 1. Két forint kaszapénz. 2. 50 kilo komenció. 3. Holdankint tizenharmad aratórészt. A munkások azonban nem lévén megelégedve ezekkel a feltételekkel, újakat terjesztettek a birtokosok elé, amelyek a következőképpen hangzanak: 1. Két forint kaszapénz. 2. 100 kilo komenció. 3. Nem rész, hanem fix 2 métermázsa holdanként.

A birtokosok ezekbe a feltételekbe nem mentek bele, mivel a munkások kimondták, hogy a munkát nem veszik fel, mire a hatóságok részéről a legerősebb intézkedéseket fogantatosították. Az aratók közül *száznyolcvan*at, mint *szerződészegőt vasraveru vitték be Nagybecskerekre a törvényszékre,* még külön igazgatással is vádolva őket.

A birtokosok mind a mellett alkudoztak aratóikkal s már hajlandók lettek volna tizenharmadrész helyett tizennegyedrész adni, de ezt az aratók nem fogadták el. Különösen nagy az elkeseredés *Solymos* Gusztáv birtokán, mert *Solymos* szigorúan ragaszkodik akar a télen kötött szerződéshez.

*Törökbecsén* orlási katonai és csendőri karhatalmat összpontosítottak és tartanak attól, hogy véres összeütközések lesznek a kivezényelt karhatalom és az aratók között.

#### A kormány intézkedése.

Mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi, *Polónyi* Géza igazságügyminiszter, hivatkozással a közigazgatási jelentésekre, rendeletet intézett az összes ügyészségek vezetőihez, amelyben elrendeli, hogy amennyiben a kir. ügyészségeknek a sztrájkból kifolyó törvényellenes cselekmény akár magánuton, akár rendőrhatalomilag tudomásukra jut, *azonnal indítsák meg a büntető eljárást.*

*Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter ma magához rendelte *Csanád-, Csongrád-, Temes-, Torontál-, Fejér- és Zalavármegye* alispánjait és felvilágosításukat kérte a sztrájkra vonatkozólag. A miniszter elrendelte, hogy tartsanak értekezleteket, amelyeken figyelembe véve a fősolgabírnak előterjesztéseit, beszéljék meg a sztrájk elfajulásának meggátolására vonatkozó intézkedéseket. A belügyminiszterium csendőr-ügyosztálya éjjel is szolgálatot tart, hogy azonnal intézkedhessék.

## Férjgyilkos uriaszony. Az esküdtek felmentették.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 30

Szőrnyű családi dráma játszódott le ez év március 19-én éjjel a fővárosban. *Bialoskurszky* Pál magánhivatalnokot, a *Thalmayer* és *Seitz* léle drogéria üzletvezetőjét kilenc kézzurással megölte a tulajdon hitvese, született *Timcsák* Viktória. A házasságuk boldogtalan volt már az első perctől kezdve s a tizennégy év alatt, amit együtt töltöttek, az asszonynak pokol volt az élete.

*Timcsák* Viktória, amikor az ura elvette, egy hentesboltban volt alkalmazva. Szép se volt, jóval idősebb is volt *Bialoskurszky* Pálnál, a műveltsége is kisebb volt. Az intelligens fiatallem-

ber mégis feleségül vette — hálából. Állás nélkül volt s a nő segélyezte. Házasságuk tizennegyedik esztendejében *Bialoskurszky* egy szép salzburgi leánnyal, a főnöke házvezetőnőjének leányával: *Menel* Rózával ismerkedett meg. Az volt a szándéka, hogy elválk a nejétől és *Menel* Rózát veszi feleségül.

Az asszony rimánkodott, hogy ne váltsa be az ura fenyegetését, mert ha elhagyná, ezt nem éli túl. Erről beszélték március 14-én este is. Már éjfélre járt az idő, amikor *Bialoskurszky* ágyába feküdt. Az asszony ébren járkaít a szobában s a miat látta, hogy férje elaludt, elővett egy nagy konyhakést s az alvó emberen *kilenc sevrást* ejtett. A házasság örökbefogadott kis fia szemtanuja volt a borzasztó jelenetnek.

Az asszonyt rögtön letartóztatták. Tettéért a btkv. 278. §-a alapján, *házastársan elkövetett gyilkosság* büntette címén vád alá helyeztetvén, a budapesti esküdtszék ma új törvényt *Timcsák* Viktória felett.

Az apró, vézna asszonykát, aki most 44 esztendő, börtönőr kísérte bírál e é. Mikor az elnök el-sőt szolt hozzája, szivettépő sirásra fakadt. A tárgyaláson *Zsitvay* Leó elnökölt, a közvédat *Hodászy* Antal dr. kir. ügyész képviselő, védő *Soós* Béla dr. ügyvéd.

Kiballgatták a vádlottat az általános dolgokra. Elmondotta, hogy *Bialoskurszky* Pállal 1892. szeptember 11-én esküdt meg.

Elnök: Hány éves volt ön akkor és mennyi az ura?

Vádlott: Én 30, a férjem 24.

— Hajadon volt?

— Özvegy, az első uram, *Konrád* Ferenc meghalt hat év előtt.

— Miből élt az özvegyisége idején?

— Alkalmazva voltam Ámon hentesnél mint elárústónó, majd Pórszásznál a Nádor utcában. Ez utóbbi helyen ismerkedtem meg *Bialoskurszky*val.

— Kié az Önön gyerek, akit örökbe fogadtak?

— Egy később nálunk lakott *nővérem* az anyja.

— És az apja?

— Azt gyanítom: a férjem. Most 11 éves a kis fia.

Az esküdtek kísorsolása után megengedték a vádlottnak, hogy németül tehesse meg vallomását.

Vádlottné (németül): Nem tudom, mit cselekedtem. Mindig szerettem az uramat, kifizetem adósságait. Ő azonban néhány hónapi házasságunk után már más nők után jött. Ezután elmondta, hogy mennyit kellett szenvednie férje hűtlensége miatt, majd így folytatta:

— Március 14-én este a sógorom nálunk vacsorált s sógorom előtt a férjem újra hangoztatta, hogy elválk tőlem. Vacsora után a férjem lefeküdt, én segitettem neki a vetkőzésnél, azután odaültem az ágya szelére s kérielni kezdtem, ne hagyjon el engem s a gyermeket, hiszen rajta kívül nincsen senkink se. A férjem durván ellökött magától. Ezután kifutottam a konyhába s benoztam a kést. Azután ismét kérielni kezdtem férjemet.

— Miért hozta be a kést?

— Magamat akartam elpusztítani.

— Mégis a férjét ölte meg?

— Mikor kérésemre azt mondta: még ha a fejed tetejére állsz is, akkor is elválok tőled, — akkor támadtam meg. Hogy mit tettem, magam sem tudom.

— Miért követte el ezt a tettet?

— Együtt akartam halni a férjemmel.

Szünet után *Berger* Józsefnét, *Seitz* nagykereskedő szakácsnőjét hallgatta ki tanuul a bíróság. Elmondta, hogy tudomása volt arról,



hogy Bialorkurszky Pálnak *Manci* Rózával viszonya van. Bialorkurszky né fel is kereste tanut s sirva kérte, hogy segítsen megmenteni férjét ettől a lánytól, mert ennek a kedvéért el akarja hagyni őt és a gyermeket.

Tanuként hallgatták még ki *Rostás* István rendőrfogalmazót, *Meador* Emília fiatal leányt és többeket.

Melafelé, a vád- és védőbeszédék után az esküdtek meghozták a verdiktet, amely bűnösnek mondja ugyan a vádlottat a szándékos emberölés büntetéseben, de kimondta azt is, hogy a vádlott a bűncselekményt pillanatnyi elmezavarásban, *mentőállapotban* követte el.

A törvényszék a verdikt alapján *felmentő ítéletet* hozott és azonnal szabadiábra helyezte a sokat szenvedett nőt.

## Barabás Ahasvér.

(Egy 2006-beli történelemből.)

Arad, június 30.

*Barabás* Béla igen érdekes közéleti tevékenységet fejtett ki a XX-ik század elején. Mint három mandátum tulajdonosa, egy véletlen feledékenység folytán elvesztette Budapesti mandátumát. Ekkor, miután már a nagyváradi megbízásról lemondott, elhatározta, hogy minden poklodon keresztül is a fővárosi kerületet fogja képviselni. Lemondott tehát az aradi mandátumról is és most már, mint nem képviselő, fellépett Budapesten.

A Morzányi-klika iszonyu erőfeszítése folytán a választás *Barabás* vereségével végződött. Pál szótöbbséggel *Márkus* József lett a képviselő. A fél szótöbbséget egy 103 esztendőszavazópolgár idézte elő, ki az urna előtt szavazván, csak ennyit mondott:

— Szavazok Márk . . .

As . . . us t már nem tudta, kimondani, mert hirtelen meghalt. A fél szótöbbség miatt kerület nélkül maradt *Barabás* azonban nem adta fel a reményt, hanem sürgősen fellépett Aradon, ahol 26 jelölt közül ő volt a harmadik, aki a legtöbb szavazatot kapta. Így történt, hogy nem készült pótválasztásba, s teljesen mandátum nélkül maradt.

Időközben Nagyvárad képviselőjét, *Szokolj* Tamást kinevezték egy ujjonnan alakított megye főispánjává. A nagyváradi mandátum megüresedése arra bírta *Barabás*t, hogy ismét, fellépjen Váradon. Sikert is ellenfelét legyőznie, de mielőtt diadalma gyümölcsét élvezhette volna: *Rado* Ignác és társai petíciót nyújtottak be ellene. A mandátumot megsemmisítették kegyesekkel való izgatás miatt, mivel *Barabás* két szavahihető tanu állítása szerint port hintett a választók szemébe, — névszerint a 18 aradi vértanu porát.

A mandátum nélküli képviselő már-már kétségbeesett, mikor a kormány egyik bizalmas emberét gyanus szerelmi körülmények között gutaftás érte. Az üres kerületben ismét fellépett *Barabás* és sikerült is diadalt aratnia, miután egyhangulag választották meg, ellenjelt lányában. Ugyanezeker ifj. *Wekerle* Sándort m. kir. talipánkertí főkértésznek nevezte ki a király, id. *Wekerle* Sándor előterjesztésére; *Pelsőnyi* Dezsőt pedig a nagy szükségét pótló jogi obszervatórium vezetőjévé nevezte ki az igazságügyminiszter. *Barabás* a két megüresedett kerületben szintén fellépett és győzött. Az egyik mandátumáról lemondott, a másik lemondással elkésett, a harmadik mandátumát elvette az összeférhetetlenségi bizottság. Maradt egy mandátuma. Ekkor az állatkert egyik alkalmazottja összeférhetlenségi bejelentést tett *Barabás* ellen, még pedig olyan sikerrel, hogy a bizottság felszólította *Barabás*t: mondjon le az állatkerti elnökségről. *Barabás* azonban, mint feledékeny ember, egészen megfeledkezett a dologról s emiatt ismét elvesztette mandátumát.

Néhány évtizedig így folyt a fellépés, bukás,

mandátum-elvevés, lemondás és megsemmisítés. Az emberek végre is beleőrültek a dologba s Magyarországon kiütött a *Barabás* mánia. Az epidémia egészen *Barabás* haláláig pusztító. *Barabás*nak ugyan is 1886-ben sikerült mandátumhoz jutnia, olyan mandátumhoz, amelyről le se kellett mondani, melyet meg se peticionáltak, mely ellen összeférhetetlenséget sem jelentettek be, s amelyről senki sem akarta az örök jelöltet megfosztani. A néppárt által indított obstrukció folytán azonban *Wekerle* Sándor miniszterelnök másnap *feloszlatta a Házat*. Ezen esemény, és egyetlen megtartható mandátumának elvesztése annyira aláásta *Barabás* egészségét, hogy 1886 tavaszán végelgyengülésben meghalt.

## A cselédankét.



Az Aradon uralkodó nagysága-mizériák ellen az aradi cselédek erősen látogatott ankétet tartanak, amelyre meghívják a nagyságakat is, hogy közöljék velük az ultimátumot. Az ankét határozatát *Tetemes* Sára elnöknő a következőben közli a nagyságokkal:

1. A cselédek havibére egy cugszifirrel felomoltetik.

2. A cugszifir minden látogatása alkalmából a lehető legteljesebb ellátásban részesül. Minden combból őt illeti az első rész.

3. Takarítani a szobalánynak és szabad. A nagyságak azonban ennek ellenében kötelesek a cipőjüket maguk púcolni.

4. A piacra a nagysága viszi a kosarat. Ő is hozza. A kosárpénznek nevezett mellékjévedelem azonban a szakácsnét illeti.

5. A cseléd megszólítása illedelmes legyen. Például a szobaféleányt poréltávolítási segédalkalmazottnak, a szakácsnőt pedig étkezési vegyszernőnek kell szólítani.

6. Gyereket tartani nem szabad.

7. Különbben nem cselékedvén.

A nagyságak kiküldöttjei örömmel vették tudomásul s miután *Tetemes* Sára étkezési vegyszernőnek illedelmesen kezteséskoltak, bemutaták nagysága könyvüket a jelenlevőknek. Ez a könyv egészen a cselédkönyv mintájára készült s benne a cselédek megjegyzései olvashatók. A legtöbb nagysága könyvében ez a megjegyzés olvasható: fogai épek. Egészségesen otthagytam.

Ezzel az ülés véget ért.

Másnap:

Minden külön értesítés helyett:



## A hazugságok városa.

(*Schröder* Béla könyve.)

Arad, június 30.

*Schröder* Béla, volt aradi lapszerkesztő „*A hazugságok városa*” címen könyvet adott ki, mely az aradi hírlapi és közéleti viszonyokkal foglalkozik egyoldalú világlátásban. A könyv bevezető része így szól:

Szokatlanul kemény és bizonyára nem kevés oldalról visszatetszést is keltő, kiméletlen hangon megírt könyvet bocsátok ezennel világgá. Az egyedüli mentésem az, hogy — igazat írok.

Negyedfélesztendő vidéki szerkesztősködszemnek tapasztalatait örökítettem meg ebben a társadalmi és politikai erkölcsrajzban, amelyet sokkalta jogosabban erkölcsstelségek rajzának minősíthettem volna. Mert összegyűjtöttem abban mindannak az erkölcsi ocsanak legalább egy tizedrészét, amit egy vidéki nagy város társadalmi és politikai közléte rövides időn belül termel.

Olyanféle hivatást vélek ezzel teljesíteni, mint a szemetes kocsis, a mikor egy józan és bölcs pillanatában kifordítja a verőfényes, virágos déli korzón a kocsiját és odaborítja annak rakományát a hazugan csillogva nyüzsgő tömeg lábai elé:

— Nesztek! Élvezétek! Szagoljátok! . . . Ezt mind ti produkáltátok! . . .

. . . Egy pillanatig sem átlatom magamat azzal, hogy a könyvemben valami szépet, gyönyörködőt, élvezeteset nyujtok. Nem is ezzel a céllal írtam meg. Nyujtok azonban annál több — tanulni, épülni, okulni és javulni való. Az őszinte bátorság szavával berítom oda a mai hazug alapokon járó, imbolyogva tovasikló, megilapultan sompolygó és tojástáncot lejto társadalom selyem- és laktópános lábai elé a szemetes kocsim kellemetlenül ilatozó rakományát.

Botor képzelődésemben küldetést vélek teljesíteni: a társadalmi formák és a társadalmi kényszer vakmerően cinikus és lelketlen kerakában, a mikor a léha társadalombölcsészet tanának sarkalatos tétele az az ál-liberális dogma, hogy: hazudni, csalni, lopni szabad, csak fülön fogatni nem! . . .

Ez nem lehet igaz! Már az egy örök természet rendelkezéséből sem! . . .

Es a melyik társadalom mégis vallja a hazugság szabad kultuszának jogát: az a társadalom rászolgált arra és megérdemli azt, hogy akadjon egy fölébe tolakodó, brutálisan, de őszintén gondolkodó — szemetes kocsis.

Étvágykergető, hóhérs szerep az ilyen: ember kell hozzá! És jólemésztő erkölcsi gyömer, mint a milyeneket csak egy fonékig férges, romlott és hazug társadalom tud nevelni. Nevelni és növelni — a megcsömörlésig.

A szobabéli kiskutyát is úgy szoktatják illemre — még a legfelső tízezer szalonjaiban is —, hogy beleverik az orrát az illetlenségbe. Drasztikus, brutális és mindenképpen ingusztióz nevelési eszköz! . . . De céltudatos, célirányos és mindenek fölé — célra vezető.

Ne essék hát zokon, hogy ilyen kevéssé de likát olvasmányt adok itt kézbe, de a könyvem címe is elárulja már, hogy nem a szépirodalmi munkák közé tolakszik. Tehát csak azt szállítom, a mit ígértem . . .

A könyv megrendelhető *Thury* Mária címen: Budapest, *Andrássy*-út 92. szám földszint 12.

# Barabásnak Aradot ítelték.

Az összeférhetlenségi bizottság döntése.

Aradról is lemond Barabás.

Fellép Budapesten.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 30

Barabás Béla képviselőségének ügyében a képviselőház összeférhetlenségi bizottsága ma meghozta országos érdeklődéssel kísért döntését. A bizottság mindenben Justh Gyulának lapunk hasábjain közölt álláspontjára helyezkedett és egyhangulag kimondotta, hogy Barabás az aradi kerület képviselője, míg a fővárosi VII. kerületben új választást kell elrendelni.

A bizottság határozata után Barabás nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelenti, hogy a delegáció ülésének befejeztével lemond az aradi mandátumról és képviselőségének kockáztatásával birtokon kívül újból harcba száll a fővárosi kerület elnyeréséért.

Barabásnak ez az eljárása kinosan érinti ugyan aradi híveit, de a fővárosi kerület választópolgárságának Barabás oly határozottsággal tette meg erre vonatkozó ígéretét, hogy ezt már aligha fogja megmásíthatni.

**Az összeférhetlenségi bizottság döntése.**

A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága ma délelőtt 11 órakor Barabás Béla kettős mandátumának ügyében ülést tartott. Az ülés, amelyre meghívták Barabás Bélát is, a nyilvánosság teljes kizárásával folyt le. Az elnöki széket Károlyi István gróf foglalta el, az előadói széket Hellebronth Géza töltötte be, jelen voltak továbbá a bizottság tagjai közül: Gáll Sándor, Leszkay Gyula, Issekutz Győző, Leitner Adolf és Medakovits Bogdán.

A bizottság mindenekelőtt kihallgatta Barabás Bélát, aki rendkívül szép beszédet intézett a bizottsághoz és végül könyörgött, hogy megtarthassa a fővárosi mandátumot. Védekezésében elmondotta a bizottságnak, hogy jóhiszeműleg járt el akkor, amikor az aradi mandátumról való lemondását levélben, tudtán kívül elkésetten jelentette be az elnöknek.

Amikor június 8-án a képviselőház véglegesen igazolta a képviselők megbízóleveleit, ő nem volt az üléssteremben. Másnap Bécsbe utazott a delegáció tárgyalásaira. Vele senki hivatalosan nem tudatta, hogy elkésetten az aradi mandátumtól való lemondással, ő maga kombinálta azután, hogy hamarosan meg kell írnia az aradi mandátumról való lemondását, különben komplikációk származnak belőle. Június 17-én megírta levelét, amelyet Justh Gyula 19-én kapott meg. Justh azután 20-án Bécsben a delegáció folyosóján elmondta neki, hogy levele elkésetten érkezett hozzá.

Védekezése végén Barabás előadta, hogy sohasem volt más szándéka, minthogy a fővárosi mandátumát tarthassa meg. Az

összeférhetlenségi bizottság nem adhatja vissza neki azt a mandátumot, amelyről lemondott, másrészt meg nem foszthatja meg a fővárosi kerulettől, melynek tényleg képviselője. Kéri a bizottságot, legyen iránta méltánylással és tegye lehetővé, hogy az erzsébetvárosi mandátumot tartsa meg.

Gáll Sándor: Miért mondott le a képviselő ur idejekorán a nagyváradi megbízólevélről? Miért nem tette ezt ugyanekkor az aradi mandátumra nézve is?

Barabás Béla: Nagyváradon megegyeztem a párttal, hogy nyomban megválasztásom után le fogok mondani, hogy az új választást ott megejtessék. Az aradi mandátumról a végleges igazolás előtt nem mondhattam le, mert félttem, hogy a VII. kerületben esetleg megpeticionálják a választást és a két szék közt a pad alá esem.

A VII. kerületi mandátum megtartása mellett fölhozott jogi érveken kívül, Barabás végül még arra is kérte a bizottságot, hogy legyen tekintettel azon erkölcsi momentumra, hogy a képviselő maga van hivatva annak megállapítására, hogy melyik kerületet képviselje. Azt pedig tudni több nyilatkozatából, hogy a VII. kerület mandátumát kívánta és kívánja megtartani.

Barabás kihallgatása után az ülés zártüléssé alakult át. A bizottság tagjai között élénk vita indult meg amelynek során két vélemény alakult ki. Az egyik vélemény az volt, hogy Barabás megkészt levele, amely az aradi mandátumról való lemondását tartalmazza, tekintessék semmisnek, mert ha a levelet figyelembe veszik és Barabást megfosztják a budapesti mandátumtól, akkor Barabás tulajdonképpen mandátum nélkül marad, mert az aradról lemondott.

Ezzel ellentétben a másik vélemény azt hangoztatta, hogy a levelet, miután ez csakugyan meg van, lehetetlen semmisnek kijelenteni, hanem mint elkésetten adják vissza Barabásnak.

A vita csak e két vélemény körül forgott azután, de érdemben a bizottság egyhangulag határozott.

Negyed egy órakor Károlyi István gróf elnök a nyilvánosság számára megnyitotta az ülésstermet és kihirdette, hogy az összeférhetlenségi bizottság egyhangulag úgy határozott, hogy Barabás Bélának az aradi mandátumot kell megtartania, ennek folytán megüresedett Budapest főváros VII. kerületének mandátuma.

Károlyi gróf minden indokolás nélkül hirdette ki a bizottság határozatát. Az indokolást utólag foglalják írásba. A döntést meghallgatta Barabás Béla is, akit láthatólag nagyon elkeserített a bizottság állásfoglalása.

**A döntés indokai.**

A határozat a bizottság tagjainak azon egyhangú fölfogásán alapul, hogy miután Barabás az aradi mandátumról elkésve jelentette be lemondását, lemondása jogilag érvénytelen volt és így Barabás tényleg két kerületnek: a fővárosi VII-iknek és az aradnak volt képviselője, s így igenis az állandó összeférhetlenségi bizottság hatáskörébe tartozik a döntés a fölött, hogy melyik kerületet képviselje. Az összeférhetlenségi bizottság csakis az aradi mandátum mellett dönthetett. A házszabályok 158. szakaszának második bekezdése ugyanis a következőket mondja:

„Ha a kérdéses kerületekben a választás nem egy napon történt, a bizottság az illető

azon kerület képviselőjének mondja ki, amelyben a választás korábban ejtetett meg.”

A jelen esetben Aradon választották meg előbb képviselőnek Barabást, tehát e kerület megbízó levelét kell megtartania. A bizottság határozatát, amely ellen felebbezés nincs, Hellebronth Géza előadó írásba foglalja és a Ház legközelebbi ülésén bemutatja az országgyűlésnek. A döntésnek az a megokolása, hogy Barabás levele tényleg megkészt, lemondását az elnök tudomásul nem vehette, a házszabályoknak az az intézkedése lépett érvénybe, amely úgy dönt, hogy a két mandátum közül azt köteles megtartani, amelyiket előbb kapta.

**Barabás hazajön.**

Az összeférhetlenségi bizottság ülése után egy újságíró megkérdezte Barabás Bélát, hogy milyen álláspontra helyezkedik ezek után a VII. kerülettel szemben?

Barabás így válaszolt:

— Holnap reggel Aradra utazom, hogy ottani választóimmal értekezsem. A bizottság határozatába bele kell nyugodnom, annak dacára, hogy azt a mandátumot ítélte meg nekem, amelyről lemondtam. Az Erzsébetváros jelöltjét, ha följánlanak is, nem fogadhatom el, nem teszem ki a kerületet egy újabb küzdelemnek.

**Lemond Aradról is.**

A budapesti VII. kerületi függetlenségi pártkörben ma este igen sokan voltak fenn és izgatottan tárgyalták az összeférhetlenségi bizottság határozatát, amely nagy elkeseredést keltett a pártban. A további teendők megbeszélése végett Földes Gyula pártelnök vezetésével küldöttség kereste föl Barabás Bélát a függetlenségi pártkörben, ahol éppen főnjárt Károlyi István gróf, Günther Antal államtitkár, Hellebronth Géza és mások. Hosszas tanácskozás után Barabás Béla kijelentette, hogy ha a VII. kerület újból őt jelöli, kész a jelen delegáció működésének befejeztével aradi mandátumáról lemondani és magát az új választásnak alávetni.

Barabásnak ezt a tervét úgy a jelenvolt képviselők, mint a VII. kerület küldöttsége helyeselték, mire Barabás az alábbi nyilatkozatot adta át a küldöttségnek:

**Nyilatkozat.**

A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága mai napon tartott ülésében egyhangulag kimondta, hogy az aradi és a budapesti VII. kerület megbízó levelei közül az aradi vagyok köteles megtartani. Ezen döntés alapjául szolgál az én egyszerű, de jóhiszemű tévedésem, ami megtörtént, ami emberi dolog, de most már túl vagyok rajta. De nem vagyok túl azon ok nélkül, egész a merészségig elfajult gyanúsításokon, hogy én ezt az eredményt szándékosan, rosszhiszeműleg idéztem elő, sőt még olyan aljas hírek is eljutottak hozzám, miszerint lemondásom elkésése nemcsak előre tervezett művelet volt, de még ezért több vagy kevesebb anyagi előnyökben részesültem vagy részesülni fogok.

Mindezek az én egyéni érzékenységet mélyen bántják, sőt becsületemben is gázolnak. Hozzájárul ezekhez még az a galád híresztelés is, hogy ez a dolog az összeférhetlenségi bizottságtagjaival előre ki volt csinálva. Ugyanazért első sorban becsületszámra jelentem, hogy az én mulasztásom egyszerű elnézés, emberi tevedés volt. Továbbá kijelentem azt is, hogy mihelyt a közös

ügyek tárgyalására most kiküldött bizottságban elfoglalt alelnöki tisztségemnek eleget tettem, (ami a legközelebbi napokban megtörténik) s delegátusi minőségem megszűnik: *az aradi képviselőségről azonnal lemondok s magamat a budapesti VII. kerületben — amennyiben ezt a kerület polgárai úgy óhajtják — új választásnak fogom alávetni.*

Lehet, hogy ezzel képviselőiségi megkockáztattam, de talán elnémitom azokat az alaptalan rágalmat, amelyekkel engem egy egyszerű mulasztásnak megtorlásaként kegyetlenül illettek.

*Barabás Béla.*

A VII. kerületi függetlenségi párt ma esti értekezletén *Földes Gyula* elnöki megnyitóját követően *Férgh Giza* párttitkár bemutatta ezt a nyilatkozatot, amelyet a megjelentek zajos éljenzéssel fogadtak s azután elmondta, hogy *Károly István* gróf, *Günther Antal* államtitkár és általában minden politikus *Barabásnak* mostani eljárását igen *horrektinek és becsületeseinek* minősítette.

Az értekezlet *Gross Sándor* dr. indítványára rögtön *képviselőjelöltnek hiáltotta ki Barabást* és elhatározta, hogy holnap délután jelelő nagygyűlést tartanak, amelyen a választópolgárság jóváhagyja a jelölést.

*Aczél Sándor* indítványára kimondta még az értekezlet, hogy a párt közbenjár a kormánynál *Barabás Béla* hivatalos jelöltnek való elismerése iránt.

### Vélemények.

Egy újságíró ma kérdést intézett több politikushoz, akiknek véleménye a főváros VII. kerületi mandátumára vonatkozólag érdeklődésre tarthat számot. A következő válaszokat nyerte:

*Földes Gyula,*

a VII. kerületi függetlenségi párt elnöke:

— E percben nem nyilatkozhatom, mert külföldi utamról csak ma délelőtt tértem vissza s éppenséggel nem ismerem a körülményeket. Azonban mindenesetre ma megteszem az intézkedéseket, hogy a dologról teljes tájékozódást nyervén, az összeférhetetlenségi bizottság határozatát illetőleg véleményünket megalkothassuk. Annyit előre is mondhatok, hogy abban az esetben, ha a VII. kerületben új választás lesz, *Barabást* újból *felléptetjük.*

*Ehrlich G. Gusztáv:*

— Ma már tegnap tudtam, hogy *Barabásnak* az aradi mandátumot kell megtartania. Ami az új választásra vonatkozó részleteket illeti, ebben pártom nélkül semmit sem tehetek. Ha véleményemet akarja hallani, én, mint magánember, legjobban szeretném, ha *Eötvös Károlyt* léptetnék föl, mert szégyem és gyalázat, hogy olyan ember, mint *Eötvös*, nincs benn a parlamentben. Ismétlem, hogy ezt, mint magánember mondom, mert mint pártvezér, mindenben alávetem magam pártom határozatának és anélkül egyetlen lépést sem teszek.

*Eötvös Károly:*

Mielőtt a kerület választói értekezletet tartanak, engem nem jelölnek és engem a jelöltség elfogadására föl nem kérnek, addig a jelöltség kérdésére nem felelhetek. *Függetlenségi és ellenzéki programmal* fogadnám el akkor is, ha elfogadnám, de *függetlenségi kormány-párti programmal* semmi esetre sem.

*Morzsányi Károly:*

— Még nem is gondolkozhattam azon, hogy az esetleges jelöltséget elfogadjam-e, vagy nem?

Valószínű, hogy holnap értekezlet lesz, amelyen én is részt veszek. Hogy most elfogadom-e a jelöltséget, az még nem bizonyos; azt sem tudom még, hogy nem kerül-e sok pénzbe. A múlt választások ugyan nem kerültek egy krajcárba sem, a választók mind maguk vállalták a költségeket, csak a legutolsó választásom került pénzembe. Szóval még magam sem tudom, hogy felkérnek-e a jelöltségre és elfogadom-e azt?

## Fényes Kálmán csődügye.

(Egy nyilatkozat.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 30.

*Fényes Kálmán* dr. aradi ügyvéd csődügyében hétfőn lesz az újabb tárgyalás. Csatlakező a csődkérvényhez eddig nem jelentkezett, de három hitelező rendes per útján akarja érvényesíteni követelését.

Legutóbbi tudósításunk egyik adatára vonatkozólag az alábbi sorokat vettük *Bogdánffy Béla* dr. tb. főszolgabírótól, amelynek készsége annál is inkább helyet adunk, mert magunk is meggyőződést szereztünk róla, hogy a való tényállásnak ez felel meg:

### Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becsés lapjok folyó hó 27 iki számában a „*Fényes Kálmán csődügye*” című közleményben azt olvastam, hogy dr. *Fényes Kálmán* draucí birtokát egy kölcsön felvételét követőleg nekem eladta s ez által a hitelező takarékpénztár követelésének fedezetétől elesett volna.

Tudva azt, hogy a tek. Szerkesztő ur a valóságnak megfelelő felszólamlás figyelembe vétele elől el nem zárkozik, — bátor, vagyek közölni, hogy dr. *Fényes Kálmán*nak, helyesebben nejemek draucí öröklött ingatlanai még tízenöt és illetve nyolc esztendővel ezelőtt eladva lettek s azok jelenleg nagyrésztben *Draus* és *Aranyág* községek volt urbéreseinek tulajdonában vannak. Ily körülmények között én dr. *Fényes Kálmán*tól, vagy nejétől a közelmúltban birtokot nem vettem és nem is vehettem.

A téves híradás valószínűleg azon alapszik, hogy dr. *Fényes Kálmán* annak idején a néh. *Dániel József-főle*, özvegyi joggal terhelt birtok egy jelentéktelen hányadának telekkönyvi tulajdonosa maradt, mely hányadot én tőle hat ezer koronáért megvettem volt, a vételárát azonban éppen a szóbanforgó hányadra is bekebelezett terhek miatt teljes összegében és közvetlenül az *Aradvármegyei Takarékpénztárba* fizettem be. Történt ez az elmúlt év végén s a most nevezett takarékpénztárnál mindenki meggyőződhetik, hogy az általam fizetett, különben sem jelentékeny vételárból dr. *Fényes Kálmán* kezéhez mi sem jutott.

Szükségesnek tartom fenti soraim szives közlésételét kérni, mert az említett cikk alkalmas a közönségben oly hiedelmet kelteni, mintha nekem a szóbanforgó, — bár mint többször írtam, — lényegtelen adásvétel által dr. *Fényes Kálmán* hitelezői esetleges károsodásának előmozdításában tudva, vagy tudtomon kívül bármilyen részem volna.

Arad, 1906. június 30.

Teljes tisztelettel

*Dr. Bogdánffy Béla,*  
tb. főszolgabíró.

## HIREK.

### Aradi versek.

— A „Borszem Jankó” mai csatájából —

„Ohne Nutzen.”

Harangoznak délre,

Udvari ebédre.

Akkor mene jó *Barabás*

A király elébe.

A király elébe,

Parádés ebédre.

De majd nem hogy hanyatt esett

Ére a beszédre:

— Sie, die bestgesinnte

Von all' den Kurutzen . . .

Csak még sokat lafalyolnak.

Aber ohne Nutzen!

Kosarat a szájra

S a zsebet kinyitni!

Nem köll olyan szörnnyerészen

Goluehovskit szidni!

*Barabás* alelnök

Rá valamit elnyög,

Gondolkozik . . . — Mi legyen most:

Binök-e vagy — Nyelnök fi! . . .

— Herr Majesztét, ik bitt!

Kár, hogy úgy felhőzik:

Nem eszik a levest olyan

Forrón, ahogy főzik.

Beszéd . . . beszéd . . . beszéd:

Ez magyar betegség.

Ettől ugyan Herr Majesztét,

Kétségbe ne essék.

Labancok vagyunk mink,

Kuruc csak a bőrünk.

*Kossuth* Franci és *Duel* gróf

A mi legfőbb örünk.

Illojalításban

Minket érni: véték!

Fő csak az, hogy mindenütt jék

Voltak az ebédek.

Jó időket élünk,

Jó csillagok járnak.

Megszavazunk mi mindent a

Kétfejű madárnak . . .

— Osztozások.

Megtelnék a zsebek,

Dugulnak a fűlek.

Désy államtitkár

S közjegyző lett Múlek.

Most a sor másokon:

*Tóth* Jancsin, *Sebessen*.

Slessünk, uraim,

S:besen, sebesen!

— A *Fejérváry-kormány* vád alá helyezése. *Budapestről* táviratozzák: A képviselőház kérvényi bizottsága mai ülésén elhatározta, hogy a *Fejérváry-kormány* vád alá helyezése dolgában beadott 44 törvényhatósági kérvényt az igazságügyi bizottság elé utalja, azzal a megjegyzéssel, hogy a bizottság a kérvényekben föl nem sorolt törvénytelenésekre is terjeszkedjék ki. *Hrabovszky* Guidó különvéleményt nyújtott be, hogy a bizottság közvetlenül és már most ajánlja a *Hárnak* a volt kormány vád alá helyezését.

— Az aradvárosi adókvető bizottság július hó 2 án, hétfőn délelőtt 9 órakor a városháza emeleti kisterme mellett szobában az 1905. évi III. oszt. ker. adókvetését lajstrom 657—720/1

tételei alatt felsorolt u. m.: derék fűző készítő, női divatárusok, női divat kereskedők, de-  
hány-tösdécs, droguista, esztigárok, elő-  
nyomdák, esztigárok, építő és építész mes-  
terek, fakereskedők, fasszerszám kereskedők,  
fűrészgépek, tetőfedő-lemezgyárosok, festék  
kereskedők, festék és ruha tisztítók; — július  
hó 8-án kedden pedig a lajstrom 721—802 té-  
telei alatt felsorolt fényképészek, fésűsök, fog-  
művesek, kád és gőzfürdősök, fűszerkereske-  
dők, gesztenye árusok, géplakatosok, gazdasági  
gépraktárosok és kereskedők, varrógép keres-  
kedők, gipsz alak készítő, gyám és zárgond-  
nekek, gyermek óvónők, gyermek-kertészek,  
gépmesterek és gyógyszerészek 1906. évben  
három év tartamára való igénynyol megállapí-  
tandó III. oszt. ker. adóját tárgyalja. Miről az  
érdekeltek azzal értesítettek, hogy a javaslat  
elleni kifogásaikat ezen bizottság előtt írásban  
vagy szóval előadhathatják.

— A Fremdenblatt megint támad. Bécs-  
ből táviratozzák: A Fremdenblatt mai szá-  
mában hevesen támadja a közös belügy-  
minisztert a magyaroknak a delegációban  
tett állítólagos engedményekért. A táma-  
dás nagy föltűnést kelt, mert ismeretes,  
hogy a Fremdenblatt milyen közel áll a  
közös külügyminiszterhez. — Budapest-ről  
táviratozzák: A félhivatalos M. T. I.  
közli, hogy a Fremdenblatt a külügyi-  
miniszterrel nincs ugyan összeköttetésben,  
de a cikk mégis igen alkalmas kellemet-  
lenséget okozni nem ugyan a hadügyi-  
miniszternek, hanem a közös külügyi-  
miniszternek. A cikket alkalmasint az osz-  
trák urakházának ama csoportja sugal-  
mazta, amely a delegáció ülésén az állí-  
tőlagos engedményekért éles támadást ké-  
szül intézni a hadügyi miniszter ellen.

— Ujságírók Országos Szervezete. Az Ujság-  
írók Országos Szervezete tegnap délután Buda-  
pesten a Könyv-szállóban Stamber József elnök  
vezetése mellett központi tanácsulást tartot,  
amelyen a tanácsnak a fővárosban időző tagjai  
is megjelentek. A tanácsülés foglalkozott az új-  
ságírók anyagi helyzetének szabályozásával és  
miután az Ujságírók Országos Szervezete a fő-  
városi Ujságíró Egyesület hasonló irányu moz-  
galmával eddig is együtt működött, megkérte  
Messer Sándor tanácsost, hogy a Budapesti  
Ujságírók Egyesületének legközelebbi választ-  
mányi ülésén, amelyen ez a körülmény szöve-  
gét, a szervezetet is képviselje. Foglalkozott  
még a tanács az újságíró-kamara tervezetével  
is, amelyet Ujvári Péter igazgató terjesztett elő.  
A tanácsülés a Budapesti Hírlapot huszonöt  
esztendő jubileuma alkalmából melegen üdvöz-  
li és az ebből alkalmából Rákosi Jenő főszer-  
kesztőhöz és a lap szerkesztőségéhez üdvözlő  
levelet intéz.

— A koalíciós Horvátország jutalma.  
Budapest-től táviratozzák: A képviselőház  
pénzügyi bizottságának mai ülésén tárgya-  
lás alá vették és elfogadták a Horvátor-  
szággal kötendő pénzügyi egyezmény  
becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot,  
mely szerint Horvátország az eddigi  
16,725.886 korona helyett a jövőre  
20,306.246 koronát, tehát három és fél  
millióval többet kap belügyi költségeinek fe-  
dezésére.

— Zárókő-elhelyezés és egyházi közgyűlés.  
Az aradi új evang. templomban vasárnap ju-  
lius 1-én délelőtt 10 órakor helyezik el a záró-  
kővet. Ez alkalommal Fris Lajos lelkész  
beszédet mond és miután az emlékirat aláíra-  
tott, azt István Kálmán polgármester az  
egyház felügyelője elhelyezi a zárókőbe. Ez  
után is meghívataknak az egyház tagjai, valamint

az egyház iránt érdeklődik. Ugyancsak vasár-  
nap, délután 8 órakor az egyház tanácssterm-  
ben püspökszéki közgyűlés lesz a melyre a  
szavazattal bíró egyháztagok minél nagyobb  
számban való megjelenésére meghívataknak.

— Pártkérdés a miniszterelnöki sajtóirod-  
ban. A „Budapest” mai száma a miniszterelnöki  
sajtóiroda belső szervezetével foglalkozva, azt  
írja, hogy Buzs Barna képviselő szerdán inter-  
pellációt intéz a miniszterelnökhöz azért, mivel  
a sajtóirodában nincs egyetlen függetlenségi  
párti újságíró. A „Budapest” közleményével  
szemben az igazság az, hogy a sajtóirodának  
Benedek Árpád aradi függetlenségi párti lap-  
szerkesztő is tagja, akit június elsejére már  
szolgálatfételre berendelték s aki csak saját ké-  
relmére kapott halasztást szeptember elsejéig.  
Benedek Árpádot a függetlenségi párt delegálta  
a sajtóirodába.

— A nemzetiségi képviselők obstruál-  
nak. Budapest-ről táviratozzák: A fölrati  
vita folyamán Wekerle miniszterelnökön  
kívül Kossuth Ferenc kereskedelmi minisz-  
ter is föl fog szólalni, hogy kifejtse  
a függetlenségi párt álláspontját. A nem-  
zetiségi képviselők részéről elsőnek Po-  
lit Mihály, a nemzeti felirat szerzője  
fog beszédet mondani. Mihályi Tivadar, a  
nemzetiségi klub elnöke egy román lap  
tudósítója előtt kijelentette, hogy a fölrati  
és a költségvetési vita során csaknem az  
összes nemzetiségi képviselők felszólalnak.

— Urbányi Bélát nyugdíjazták. Urbányi Béla  
városi főpénztárost az egészségügyi bizottság  
ma Posgay Lajos dr. főorvos elnöke alatt  
megvizsgálta és súlyos neurastheniát konstata-  
lta. A tanács ennek folytán Urbányi nyugdí-  
jaztatását hozza javaslatba a közgyűlésnek, a  
polgármester pedig a megüresedett főpénztá-  
rosi állásra már a jövő héten pályázatot hirdet.

— Az új forradalom. Moszkvából távir-  
atozzák: A rendőrség magánlakásban  
bomba készítésére szolgáló robbanó anya-  
gokat és fegyverraktárt fedezett föl. Husz  
forradalmárt letartóztattak.

Kiev, jun. 30. Ideérkezett hírek sze-  
rint Bialisztokban újra megkezdődtek a zsi-  
dó-mészárlások. A zsidó családok tömege-  
sen menekülnek a külföldre.

Pétervár, június 30. Kazán-ban föllá-  
zadt a katonaság. Rostov-ban két szotnya  
kozák megtagadta az engedelmséget.  
A kozákok ellen gyalogságot küldtek ki.  
Hosszabb harc után, amelyben több em-  
ber elesett, legyőzték a kozákokat és  
Strasznicába szállították őket. Helsingfors-  
ban a tüzérezred legénysége föllázadt. Az  
ezred elfogott tizenegy tisztet és közülök  
kettőt agyonlőtt. Vladikafgas-ban a zen-  
dülő tüzérezred leszerelésénél egy tiszt  
megölt egy katonát, a mire a tüzérek rá-  
vetették magukat a tisztre és a szó szo-  
ros értelmében darabokra tépték.

— Aradiak az országos gazdasági gyűlésen. A  
Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége a  
Biharvármegyei Gazdasági Egyesülettel kar-  
öltve Nagyváradon szeptember 18-ik és 19-ik  
napján országos gazdasági gyűlést rendez.  
A rendező-bizottság június 25-én alakult meg  
Telegy József főbírtokos elnöke alatt. A bizottság  
az országos gazdasági gyűlés elnökeül gróf Dessowffy  
Auréli, társelnökül dr. gróf Almásy Imrét, Gláze  
Antalt és Vásárhelyi Józsefet (Arad), titkáru-  
l Jessenszky Pált választotta meg. Előadások tar-  
tására felkérték gróf Mailáth Józsefet, a gazda-  
társadalom szociális feladatairól. Bernát Istvánt,  
az új földtehermentesítésről. Erős Rezsőt, az  
erdőtervény végrehajtásának módosításáról. Ru-  
binák Gyulát, a mezőgazdasági érdekképviselőt.

ről, Des Esherelles-Krusper Sándort a cselédtör-  
vény módosításáról és Keller Gyulát (Arad) a  
gazdasági háziparról való előadásra.

— Sztrájk a kőszénbányákban. Salgó-  
tarján-ból táviratozzák: A salgótarjáni kő-  
szénbánya részvénytársaságnál és az  
északmagyarországi kőszénbánya társulat-  
nál részleges sztrájk ütött ki. Csendőroket  
és katonákat rendeltek ki.

— Kalapgyár Aradon. Az aradi ipartanács  
ma Varjassy Lajos h. polgármester elnöke alatt  
ülést tartott, amelyen foglalkozott egy kalapgyár  
alapításának tervével. A részletes adatokat Ifj.  
Mészáros Izidor terjesztette elő és indít-  
ványt tett, hogy terjesszék fel a tervezetet  
Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisz-  
terhez. Az ipartanács az indítványt elfogadta.  
A műbörgyárt is támogatja az ipartanács, rész-  
vényt jegyez és propagandát csinál a részvé-  
nyek jegyzése iránt.

— Achim párbajozik. Békéscsabáról jelen-  
tik: A gyorsvonaton történt verekezésből kifolyó-  
lag Székely Béla szerkesztő két főhadnagy-  
gyal provokáltatta Achim L. András képviselőt.  
Achim kijelentette, hogy ez egyszer meggyő-  
ződése ellenére is hajlandó Székelylyel meg-  
verekedni. Kikötötte azonban, hogy a párbaj  
minden párbaj-kodex-től mentes legyen, még  
pedig nehéz lovassági kardokkal, bandás nélkül,  
szurkás és megengedve, a végkiéretté. Achim  
segédjével két kapitányt nevezett meg. A pár-  
baj azonban valószínűleg elmarad, mert Achim  
bizonyítani akarja, hogy Székely Bélának több  
előintézetlen ügye van.

— Eljegyzés. Gertner Mór kereskedő Fű-  
zesgyarmatról eljegyezte Czucker Gizuska kis-  
asszonyt, özv. Czucker Józsefné kedves és sze-  
retetreméltó leányát Solymos-Bucsvárról.

— Kresmarik kinevezése. Szarajevóból távir-  
atozzák: A közös kormány Kresmarik János dr.  
volt országgyűlési képviselőt, aki a Fejérváry-  
kormány alatt Békésvármegye főispánja volt,  
a boszniai tartományi kormány mellé kormány-  
tanácsossá nevezte ki. Kresmarik, aki szarvasi  
származású, jeles orientalista, régebben is szel-  
gált a boszniai kormánynál, mellett szarvasi  
főszolgabíró és képviselő lett.

— Választások Makón. A Makó városnál  
üresedésben levő állásokat a július 2-án tar-  
tandó tisztújító közgyűlésen töltik be. Az egyes  
állásokra már többen pályáztak. Így az árva-  
széki önközi állásra Molnár Aladár, Stenitzky  
József, Kuliner Sándor Makóról és Urbányi  
Béla Aradról. Az orvosi állásra Schaffer Samu  
dr. mezőkovácsházi, Hubert Mihály dr. apát-  
falvi és Hajnal Fülöp dr. mezőturi orvosok. A  
rendőrszolgabírói állásra Csala Károly, Varga  
Sándor és Kuliner Sándor. A rendőrfogalmazói  
állásra Tamási András és Bursics József. A  
korteskedés széles mederben folyik.

— Halálos szerencsétlenség egy iparvasuton.  
Mint berzovai tudósítónk írja, folyó hó 28-án  
ott a Seidner-féle iparvasuton halálos végű sze-  
rencsétlenség történt. Este 7 óra felé a mezel  
runkából hazatérni akaró több munkás és assz-  
zony felkapaszkodott a község felé haladó,  
mészakövekkel megterhelt iparvasuti kocsiakra.  
Berzova község alatt Sztepan Anyiska mun-  
kás asszony egyszerre leszédült a kocsiról és a  
vágányok közé esett. A nehéz teherrel megra-  
kott kocsi megállíthatók már nem voltak. Az  
asszony a hátsó kocsik elején ült s úgy a vá-  
gányok közé került, hogy a kocsi vagy hat  
méternyire előre tolt, míg végre lassan áll-  
tolt, mire a kocsi ki is siklott. Mikor a kocsi  
megállott, az áldozat már borzalmasan össze-  
roncsolva holtan feküdt a vágányokon. A holt-  
testet ma felboncolták a helyszínén. Gondatlan-  
ság vétsége fenn nem forog, mert az asszony

dacára annak, hogy a kocsi figyelmeztette, mégis felszállott a kocsira. A nő szerencsétlen nő áldott állapotban volt.

— **Fiatal tolvaj.** *Grosz* Miksa tizenhét éves fiút az aradi törvényszék ma lopásért hat havi börtönrre ítélte. *Grosz* tizennégy éves korában követte az első lopást s azóta már négy ízben ítéltek el.

— **Vasuti közlekedés Alvácsára.** Az Acsev. igazgatósága értesíti az utazó közönséget, hogy a fürdőidény alatt, vagyis *július hó 1-től* további intézkedésig a 101., 102., 103. és 104. sz. gyorsmotor vonatok *Alvácsa* állomáson fel, vagy leszálló utas jelentkezése esetén meg fognak állíttatni. A vonatok indulása Alvácsáról: A 101. sz. vonat reggel 4 óra 32 perc, a 102. sz. vonat délelőtt 9 óra 52 perc, a 103. sz. vonat délután 12 óra 42 perc, a 104. sz. vonat este 8 óra 40 perc. Ugyancsak a fürdő idény tartama alatt (vagyis július hó 1-től további intézkedésig) valamennyi helyi motorvonatot, ugyisintén a 140. és 115. számú gőzmozdonyvonatokat az alvácsai fürdő parkja előtt is meg fogjuk állíttatni, ha fel-, vagy leszálló utas jelentkezik. A 141. és 110. sz. gőzmozdonyvonatok a fürdő előtt nem fognak megállítani. Fentebbi vonatokhoz a fürdőző közönség kényelmére menetjegyeket is fognak a fürdőnél kiszolgáltatni. Podgyász küldemények a fürdő-megállóhelyen nem kezelhetők, azokat Alvácsa állomáson kell feladni, vagy kiváltani. A gyorsmotorokra Arad felé vagy felől oly áru menetjegyek adnak ki, mintha az utas *Körösbányán* szállt volna fel, vagy oda utaznék, *Brad* felé és felől pedig mintha *Nagyhalmágyon* szállt volna fel vagy oda utaznék. A fürdőpark mellett megálló helyi motorok és mozdonyvonatokra oly áru menetjegyek szolgáltatnak ki, mintha az utas Alvácsán szállana fel vagy odáig utaznék.

— **Az aradi ltr. ort. Imaegyesület** elnöksége értesíti az érdekelteket, hogy a városi tanács határozata alapján kóserhus vágathatáshoz engedélyt nyert és így ily hus megfelelő ellenőrzés és változtatlan napi ár mellett *Glück Károly* és *Testvére* helybéli mészárszékeiben már július hó 1-től kezdve kapható.

— **Akinek Krisztus a barátja.** A budapesti Kereskedelmi Akadémián szeptember elsejétől kezdve a közgazdasági tantárgyakat egy új tanár fogja előadni. Egészen fiatal ember. Talán huszonnyolc éves. Három év előtt végezte egyetemi tanulmányait, akkor a kereskedelmi minisztériumban lett segédfogalmazó, ahonnan nemrégiben mandátum szolgáltatta a parlamentbe. A mire még nem volt példa, a huszonnyolc esztendő fiatal ember segédfogalmazói működéséért királyi elismerést kapott. De a fejedelmi, a kormányzati kegy még itt sem állott meg s az ifjú zsenit, kiről eddig csak azt tudjuk, hogy szimpatikus kedves ember, most a Kereskedelmi Akadémia tanárává nevezték ki. Miért? Micsoda különösebb kvalifikációja van erre a tanszékre? Mért mellőznek érte esztendőik óta várokozó öregebb, évtizedes praksissal bíró tanárokat? Mért vetik őket vissza a rangsorban? Mért rugtat el mellettük büszkén és vidoran egy rózsás képű ifjú? Mert: — a fia dr. *Wekerle Sándornak*, Magyarország miniszterelnökének. Lehet, hogy talantomos ember, de karrierje mégis tulságos gyors...

— **Garázdalkodó erdőőr.** *Berzovai* levelezőnk a következőket írja: Tegnapi este 9 órakor a falusi csendet iszonyu káromkodás és lárma zavarta meg. A lakosság, mely már nagyobb részt pihenőre tért, a nagy lárma felkelt és kíváncsian az uccára sietett. Ott azután látták, hogy *Fejér Gyula* erdőőr szakadatlanul dobálja kollégája, *Bálint Béla* kincstári erdőőr ablakait. Valóságos közáport zúdított az ablakokra, melyeken zsaru léven, a zsaruk egymás-

után potyogtak a földre. Vagy 10 percig tartott az ostrom, míg végre néhányan megpróbálták megfékezni a dühöngőt, de közben a sötétségben egyszerre eltűnt. Az erdőőrt a csendőrök feljelentették. Állítólag bosszúból követte el tettét.

— **Sisowath táncosnői.** *Kambodzs*a királyának negyven táncosnője. — mint a „Petit Journal“ írja — *Marseilleben* maradtak, mislalt *Sisowath* király Párisba utazott. A táncosnők a gyarmatiállítás színházában előadást tartottak. A siker jelentékeny volt, bár a franciák, akik bajadereket vételek b-nük látni, némi tekintetben csalódtak. A közönséget mindenekellett a tempóm-szolganók komoly táncza lepte meg. Nem annyira tánc volt ez, mint inkább ritmikus mozgás. De csakhamar erősen megragadta a közönséget ennek a lassu és ünnepélyes mozgásnak az ex tibus bija és költészete. Az előadás végén *Guruphadi* he cegnő, *Sisowath* legidősebb leánya, aki a „ballerinákat“ vezette, pompas virágcsokrokat kapott. A táncosnők három hónapig maradnak *Marseilleben*.

— **Fényképészeti készülékek** műkedvelőknek. Mindazoknak, akik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Mol. cégnek (*Bécs, Tuchlauben 9.*) és kir. udv. szállító 1854. óra fennálló fényképészeti készülékek különlegességei árúháza, amelynek képek árjegyzékét kivanatra szívesen küld el bérmentve a cég.

— **Csak jó áru kapható** *Hegedűs Gyula* kefe, pipere, ilatszere és fodraszási cikkek kereskedésében *Arad, Andrássy tér 15.* Valódi francia és angol ilatszerek, hőlapporok, körömápsiolá szerek, manicure garnitúrák, francia különlegességek és mindennemű gummiaruk nagy választékban. 212

— **Szolid és divatos selyem** és bársony szövetek gyermekeknek, vagy blousoknak, úgy ünnepi ajándékok szükségleténél figyelembe ajánljuk lapunk 15. oldalán *Schweitzer & Co Luzern (Schweitz)* világhírű selyem szövet export cég hirdetését.

— **Bolhák, svábok, poloskák** legbiztosabb pusztító szere *Vojtek és Weisznel Aradon.* 112

## Sötét bün.

(Följeltett irodaligazgató.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, június 30

A budapesti büntető törvényszék hivataloszlói beadványt intéztek az igazságügyminiszterhez, melyben súlyos váddal illetik az irodaligazgatójukat, *Csorba Istvánt*. A följelentés elmondja, hogy az irodaligazgató fajtalan merényleteket követett el több hivataloszló ellen, akik közül egyik súlyosan meg is betegedett. Azzal vádolják *Csorba Istvánt*, hogy, aki nem szolgálhatja ki magát perverzvágyainak, üldözi, kinozza, gyötri és nem tűri meg a törvényszéken.

A hivataloszlók május 29-én nyújtották be a följelentést, 20813. lktató szám alatt és arra bivatkozta, hogy kénytelenek a legfelsőbb fórumhoz fordulni panaszukkal, mert nagyon is sokan közremunkálkoznak az eset elhallgatása körül. *Csorba* barátai és jóakarói már több ízben sikeresen újíták föl annak, hogy ez az ügy nyilvánosság elé kerüljön. Az igazságügyminisztériumban azonnal vizsgálat alá vettek a följelentést s az iratokat rövidesen áttették az ügyészséghez. Az ügyészség pedig a rendőrséghez utalta a szolgák följelentését és *Barta* fogalmazót biztáta meg a nyomozással. A fogalmazó kihallgatta az összes szolgákat, akik közül többen terhelő vallomást tettek.

Az ügy jelenlegi stádiumában úgy áll, hogy a nyomozást még nem fejezték be és hi-

valóan még nem konstatálták, hogy mennyire igaz és megbízható a szolgák panaszja. A följelentett irodaligazgató ügyében egy újságíró kérdést intézett a büntető törvényszék elnökéhez, *Zsitvay* Leó kurlai bíróhoz, aki következőképp nyilatkozott:

— Van tudomásom az ügyről. Beszélnek sokat és panaszkodnak az igazgató ellen. Azt is tudom, hogy följelentették az igazságügyminiszternél az esetet, de az iratokat nem hoztam küldték, hanem az ügyészségre és a rendőrségre. Addig nem tehetek semmit, nem intézkedhetek, míg valamelyik hatóságtól nem kapok értesítést. Még nem is láttam az iratokat!

*Csorba István* irodaligazgató védekezése így hangzik:

— Sokan haragszanak rám, gyűlölnék, mert szigorú és igazságos vagyok. A vádból semmi sem igaz, csak az ellenségeim találhatók ki. Arról van szó, hogy egy *Galambos* nevű börtönőrt, akinek gyönyörű hangja és színpadi képességei vannak, *szineszessé nevelék*. Nagy tehetséget sejttek benne és tanítottam. Erre a *Galambosra* irigykednek a hivataloszlók és erre alapítják rágalmaikat. Hiszem, hogy ki fog derülni az ártatlanságom!

*Csorba István* ellen nem először merült fel a fajtalanság vádja. Már egy esztendő előtt is tettek panaszt a szolgák.

## CSARNOK.

### A feledés kútja.

Irta: *Miklós Jenő*.

Hivőcs éjjeli szél szállt végig a kertben, megrázta a virágzásban pihenő orgonabokrokat és elkapta a szivarom füstjét, fázunk. A nagymama asztalt bontott, őszintén tréfás szava mögött gyengéd szeretettel kívánt jóéjt, már oly hosszúvá lehet egy éjjel is a nagymamának, megsimogatta a leánya kezét s mindannyiunkra mosolyogva lassan eltipteget a süpedő homokösvényen. Hallgattunk. Hallottuk az éjszakát, aztán a nagymama lépését a folyosón, amint megáll, előszelítja öreg cselédjét, kettőbe lépcsőről lépcsőre lépnek, megnyitják fölöttünk az első emeleti ablakot s az öregasszony kedveskedően intő szava csendült át a lugas sűrű vadszőllőlevelén.

— Gyerekek, ti is a tudni menjtek, gyerekek. Vendüünk pihenjen, ha oly korán akar az állomasra kihajtatni.

— Megyünk, megyünk nagymama —

— Jó éjt — jó almot!

— Jó éjt.

Annus az urára nézett, összébbhuzta vállán a selyemkendőjét s meg mindig a férjét nézve kérdezte tőlem:

— Tehát igazán el akar utazni?

— Sajnos — igazán.

És még talán mondtam is valamit. Összefolyt előtem a sok fehérvirágu orgonabokor. Lágy, nagy pihés hazavás takarta be a kertet. A puha hó megfagyott a közlemben, széles, szaggatott, éles jégtáblák usztak a szívemnek. Dermesztő hideg. A karomat nem tudtam az asztal pereméig a szivaromért felelelni. Sajnos — igazán. El akarok utazni.

Mert gyáva, tisztességtudó és becsületes gazember vagyok, gyenge, nem merek itt maradni, nem tudok szólni, félek, hogy kinevetnek, sajnálom ezt a pojaca jófiút, akinek a vendége vagyok és akit *Annuska* szeret. Aki tisztességes embernek, a jóbarátjának tart, amikor jöttem, összecsokkolt és megint össze fog csókolni, amikor megyek. A kertben orgonák viágoznak és én tegnap meglestem *Annát*, amint fehér simuló ingben kiállott az ablakába

## NIGA JÁNOS

műépítész irodája

ARAD, JÓZSEF FŐHERCEG-UT. I. SZ.

(a városházzal szemben.)

Elfogad a magas építés körébe tartozó és mindennemű

**irodal munkálatot,**

um tervek, tervezetek, költségjegyzékek elkészítését, művezetés, elszámolás, felülvizsgálat végzését.

Építészeti és mérnöki ügyekben felvilágosítással szolgál.

Vázlatterveket

díjmentesen küld.

s mialatt a gyerekek pihegtek és az ura szuszogott, ő kinézett a csendes, tiszta, csillagcsipkével beszőgett éjszakába. A feje körül nehéz aranyhájának lényeg ragyogott. De holnap reggel már el fogok utazni!

Hány perc még az élet? Ameddig a cigaretta tart, amelynek Sándor most a közepén füstöl. Az élet? Mindössze néhány szippantásnyi füst. Ha ezalatt Annuska feém pillant, talállok valami okot, örültség, egyszerűen itt maradok. De Annuska az orgonabokrokat nézi, az arca mozdulatlan, fehér és hideg, usznak a jégtáblák, usznak... Sándor eldobta a cigarettáját, felállunk, vége:

— Igen, holnap korán reggel — sajnos.

— Még találkozunk, hiszen együtt fogunk reggelizni.

(Es aztán megcsókol.) Anna is utána mondta:

— Még találkozunk. Jó éjt.

Fölmentem a szobámba, hogy belerugjak összeszajozott nagy kofferembe. Megyünk. Nehéz, párazatos illatok szálltak a kert fölött, az ágyamra odasülött a hold, félttem és remegtem lefeküdni, lehunyni a szemem, élettelenül aludni az élet ezen az utolsó éjszakáján. A kertben tul fehérvirágos rétek kiterített, puha gyolcs-takarója kísérte árnyékával a felhők futását s álldogáló nagy csoportokban sötét nyárfák pihtentek mozdulatlanul.

Lassan kiléptem az ablakon s az alacsony erkélyről leugrottam a levett virágszirmokkal még puhábbra szőtt fűbe. Valamikor gyermekkoromban, amikor ez a kuria és ez a kert és ott tulnan ez a sok szántás, sarjadó élet a nagyapámé volt, sokat hallottam róla mesélni, hogy itt valahol a nagy kertben, rejtve a fák árnyékától, a feledés kutja áll s aki abból csak három kortyot is iszik, ha nagy a bánata, háromszor hármat igyék s elfelejti az élet minden szomorúságát. Egyszer nyáron sokat tipegettem a ribizkebokrok körül, hogy a feledés kutyáját megtaláljam, de mert kitaposott ösvényét bizonyára már benővelte a fű, nagyon öregasszony volt már a nagymama és békesség honolt a nagyapa szívében, a meséből kutra rá nem akadtam. Aztán megperdült a dob a kurian és a feledés kutja zé lett, aki többbetadott érte. De most egyszerre még arra is emlékeztem, hogy a kutyát csak az találhatta meg, akinek volt igazán feledni valója, aki meggyönyörödött és leroskadt a szenvedések keresztje alatt, akinek a szíve cseppenként vérzett a nagy fájdalomtól, a szerelemtől, mit is kereshettem volna akkor, tipegő gyerek, a piros ribizkebokrok körül?

Lassan megindultam egy magános ösvényen, a csillagos ég fényében sápadó orgonabokrok között. Nehéz gyöngyként ringottak meg a fehér virágok a levelek lengé zöld borsónyan s egy fülemüle távoli, csendes dala folyó, permetező aranyat lehelt a hosszú bokorsorra. Ezernyi fülével hallgatott a néma éj s a kósza szellő ezernyi fülébe elvihette titkon elrejtett érzéseimet, amelyet félhangos sóhajással sem merem említeni az éjszakára bizoni. Ez a titokzatos, meleg csend talán felébresztli asszonyi álmaiból és megálmództatja vele, hogy idekint az éjszakában a mindent lenyűgöző, emberi törvényeknek parancsoló őrök tavasz vár reá, a mely kegyetlen hatalmába hajtott engem s a mely őt is ide fogja parancsolni életem. Most mély sóhajjal vett lélegzetet az éjszaka, vitte, vitte az üzenetet, körülcsókolja arcát, felébred, belekacag a szemébe, szorító vaspántként bimbózó, gyenge, könyharmatos rózsafüzért lehelt a kezére és hozza, hozza életem, várom.

Néhány elhaló zongoraütem röpönt el a fák fölött, amely felébresztette az éjszakát s megfodrozta a bokrok aranybaszött gyöngyös szélét. Csoplin bölcsődalát szűrték át a lombok, elringatták a kertben, a fehér mezősége, ahol a felhők futó árnyéka vele ringott a dallal.

Hallom, fölébredt.

Felcsókolta a vágyam, kezén, nyakán, az övén a rózsalánc, amely percről percre rövidebb lesz közöttünk. A muzsika száll, nem a zord,

a mély zene, amely szilaj és féktelen sikongásba olvasztaná a lelkünket, szédületes örvények fölött kavargogna és tüzes, égő szakadékokat hasítana gyűgyögő gyenge gyermekszivünkön. Nem ad föl rejtélyeket, zöldszen villogó, mozdulatlan szemmel szemünkbe meredő talányokat nem parancsol föl a mélyből és nem örvénylik át a magosságba. Ez a muzsika círógat, elaltat, kacagásos virágot szór a szemünkbe és ellop a virág, hogy sirnunk ne szabadjon az élet tavaszában.

Hallom, fölébredt.

(Vége következik.)

## TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Börtönre ítelt diákok. *Dévaról* jelentik: A főreáliskola öt tanulója a múlt évben *Egyed* Mózses tanár lakásába lopózott, hogy az érettségi vizsgálat tétiszelt ellopják. *Egyed* tanár a nagy zajra fölébredt s annyira meglepett, hogy szivszélütést kapott és meghalt. A tanulókat vád alá helyezték és a vizsgálat során kiderült, hogy a vádlottak közül kettő nagymenyiségű könyvet is lopott. A tárgyalás reggeltől késő estig tartott, az egész város órlási érdeklődése mellett. A törvényszék a vádlottakat a magánlaksértésben nem találta vétkeseknek, ellenben *Pityika* és *Muntján* nevű tanulókat lopás miatt hat hat hónapi börtönre ítélte. Az ügyész az ítélet szigorításáért és a másik három felmentett vádlottak magánlaksértésért való elítéléséért fellebbezett.

## SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. K. (Nagyhalmagy) Szives figyelmeztetését köszönjük, megvizsgáljuk és javítani fogunk a dolgozon. Csak tudósítson bennünket tovább is lelkülméretesen.

Előfizető. 1. Nem nyert. 2. Forduljon a postamesteri hivatalhoz.

## KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

### Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 30.

Péter és Pál napja az idén a lehető legsebben köszöntött be. Örül is a gazda ennek, mert így az aratást megkezdhetjük.

A terméskilátások felől általában kedvezően nyilatkoznak, s a valóságáról nemsokára meg is győződhetünk.

A gabonaüzlet irányzata csendes. Változás az új idény beálltával várható.

Elkelt a mai hetiplacon:

800—400 mm. buza 15 00—15 20.

100—120 mm. tengeri 18 40—18 60

100—120 mm. új árpa 10 40—10 60

Névl. jegyzés rozs 11 40—11 60.

" " árpa 12 50—12 60'

" " zab 14 40—14 50.

— Hirdetés Az Aradi vízvezetési művek részvényiársasága részvényeinek a közgyűlés határozata folytán folyó évi június hó 27-én délután 3 órakor történt alapszabályszerű IX. részvénytörvényalkalmazásával a következő 65 db részvénytörvény lett kisorsolva: 131, 168, 372, 453, 820, 869, 896, 1138, 1280, 1476, 1529, 1626, 1857, 1929, 2560, 2801, 2880, 2933, 3085, 3420, 3673, 3679, 3824, 4174, 4273, 4501, 4518, 4551, 4817, 5017, 5072, 5087, 5237, 5258, 5327, 5507, 5968, 6141, 6172, 6294, 6388, 6786, 6771, 7160, 7238, 7310, 7387, 7389, 7719, 7748, 7799, 7818, 8055, 8058, 8192, 8261, 8600, 8643, 8663, 8724, 8730, 8731, 8811, 9076, 9668. A kisorsolt részvények 240 koronával lesznek darabonként az eredeti részvények és szelvények átadása elle

nében és az élvezeti jegyek kiadása mellett 1906. évi október hó 1-től kezdve beváltva, Aradon: a társaság pénztáránál (Flórián-utca, Viztorony.) Arad, 1906. június hó 29. Az igazgatóság.

## Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 30

Amerika 1% olcsóbb. Kínálat és vételkedv korlátozott. Elkelt 15.000 métermáza buza jól tartott áron. Az árak 50 kilónként számítva:

### Déli tőzsde.

Buza októberre	7.77—7.78
Rózsa októberre	8.05—8.06
Zab októberre	6.52—6.53
Tengeri júliusra	6.36—6.37
Új tengeri 1907-re	5.72—5.73
Áprilisi buza 1907-re	6.67—6.68

### Zárás 5 órakor.

Buza októberre	7.78—7.79
Rózsa októberre	8.06—8.07
Zab októberre	6.53—6.54
Tengeri júliusra	6.33—6.34
Új tengeri 1907-re	5.65—5.66
Áprilisi buza 1907-re	6.61—6.62

Irányszat szilárd.

### Zárás 5 órakor.

Oszták hitelrészvény	670.—
Magyar hitelrészvény	809.50
Leszámitolóbank részvény	510.50
Rima-Murányi vasmű részvény	574.—
Oszták-magyar Államvasuti részvény	678.50
Közuti vasút	583.—
Városi villamos vasút részvény	319.50
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	9.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy áruiban	10.—

## IDEGENEK ARADON.

— Június 30 —

Fehér Kereszt szálloda Elekes Andor kir. főügyész Brassó. — Erdézi József utazó Budapest. — Flater Miksa dr. orvos Budapest. — Huszt Lipót kereskedő Budapest. — Faragó Armin utazó Budapest. — Koberger Lajos mérnök Budapest. — Schnosty Samu utazó Budapest. — Kszoleski Imre tisztartó Körösbánya. — Gohener Samu utazó Bécs. — Markovics Károly Budapest. — László Károly dr. ügyvéd Budapest. — Drucker A. utazó Bécs. — Polák Adolf utazó Prága. — Marosi Béla fő birtokos Mohács. — Arvai Mór utazó Nagyvárad. — Princz Ignác utazó Temesvár. — Braun Lázár fakereskedő Szabadka. — Kondor Izsó utazó Bécs. — Nogall Károly ügyvéd Körösbánya. — Elz Emil utazó Bécs. — Gál Bertalan utazó Budapest. — Ungar Zsigmond utazó Bécs. — Posza Simon ügyvéd Miskó c.

Központi szálloda. Hartenstein Jenő igazgató Budapest. — Ländler Gyula fakereskedő Nagyvárad. — Bilitz Gyula kereskedő Békésgyula. — Molnár Béla birtokos Budapest. — Berkovits Károly utazó Budapest. — Montag Jenő birtokos Battonya. — Márkus Lajos dr. ügyvéd Budapest. — Guttmann Albert birtokos Budapest. — Schäffer Vilmos igazgató Szeged. — Szilágyi Dezso birtokos Kunagata. — Daróczi Rezső felügyelő M.-Becse. — Michel Ede felügyelő Sarajevo. — Márton Albert dr. ügyvéd és neje Temesvár. — Battel György mérnök Páris. — Kantor Kálmán kereskedő Budapest. — Berczely Odön kereskedő Budapest. — Krameriusa József kapitány Temesvár. — Gaal József dr. magánzó Budapest. — Huchtenhausen Vilmos magánzó Budapest. — Drabil János felügyelő Banyaluka. — Szita László birtokos Percsen. — Gölner Leó gyárhivatalnok Würbenthal. — Rosenbaum Nándor utazó Bécs. — Dorosman Gligor magánzó neje Körösbánya. — Unger József főszolgabíró neje Buziás. — Winternitz Manó kereskedő Temesvár. — Christ Nándor utazó Bécs. — Plausich Átdár körjegyző Nagylak. — Kranzthor A. utazó Bécs.

Nádor szálloda. Kismartony Géza utazó Budapest. — Schachtár András tanító Elek. — Borbély Viktor aljegyző Agris. — Mirku Aurél tanító Tótvarad. — Heiz Bernát igazg. tanító Kisjenő. — Ifj. Klein Mór kereskedő Világos. — Kovács Sándor ácsmester Békéscsaba. — Dogyán János földbirtokos Kisjenő. — Dán Demeter földbirtokos Borossebes. — Kondor Mihály mészáros Körösbánya.

# HACKENDRE okleveles építész és építő-mester

műszaki irodája ARAD, Kápolna-utca 4. szám.

**Nyári színház.**

Vasárnap, 1906. évi július hó 1 én:

Délután 3 1/2 órákor, fél helyárrakkal:

**A bor.**

Falusi történet 3 felvonásban. Irta: Gárdonyi Géza.

**SZEMÉLYEK:**

Baracs Imre	Hunyadi J.	Eszter	Novák Irén.
Baracs Matyi	Faludi K.	Göre Gábor	Várnai Jenő.
Baracsné	Kápolnai J.	Göre Gáborné	Benkóné P.
Szunyogné	Bácsné.	Durbints Pál	Kulcsár L.
Szunyog Rozi	Kőrössi J.	Ceglédi Pál	Palóczy Pál.
Mihály	Szathmári A.	Jancsi	Benkó Józsi.

Kezdete délután 3 órákor.

Este 8 órákor, rendes helyárrakkal:

**A tavasz.**

Operette 3 felvonásban. James és Duvall után írták: Lindau C. és Wilhelm J. Fordította: Mérey Adolf. Zenéjét szerette: Strauss József.

**SZEMÉLYEK:**

Csapó Gusztáv	Delli Lajos.	Szalókiné	Zalai Margit.
Margit. neje	Kapossy J.	Gál Feri	Faludi K.
Knikebein	Szathmári A.	Náni	Rontai B.
Cecilia, neje	Benkóné P.	Dannhauser	Kulcsár L.
Báró Szalóki	Várnai Jenő.	Náci, pincér	Borbély S.

Kezdete este 8 órákor.

**NYILTTÉR.\***

Van szerencsém a nagyjérdemű közönség tudomására hozni, hogy

**a Mikádó-kertben**

a nagy sikert aratott

**Kinematograf**

(mozgófénykép) előadások újra megkezdődtek

feltűnést keltő, érdekes műsort nyújtanak.

Kitűnő konyha és borok. — Részvény márciusi kiviteli sör és mindennemű kávéházi italok. A t. közönség szíves pártfogását tisztelettel kéri

**Szűsz Mór.**

**A haj ápolása.** A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ leghíresebb bőrgyógyásza is bebizonyították, a fejbőr korpa képződés. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legrövidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a fejbőr korpa képződés a hajtalajt megglazítja és a haj gyökereit kiszáradja. Számtalan hazai és külföldi orvos ajánlja a „Petrolin hajszesz” és ezekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy néhányszori használat után megszüntet mindennemű hajbetegséget, meggátolja az ősülést és meglepő módon elősegíti a haj újra növeését. Vásárlásánál a fenti védjegyre tessék szigorúan ügyelni. Minden más néven forgalomba hozott hajszesz csak silány, ártalmas utánsz. Kapható az egyedűl készítőknél: Koráni és Wachsmann drogeria és cosmeticai laboratorium, Szabadka.



Főraktár: Földes Kelemen gyógyszerész urnál. 1209  
Kegedüs Gyula kereskedő urnál.

**Faix Jacques**

zongoraterme és készítői műterme

Aradon,

Batthyány-utca 35.



Raktáron tartja: Ibach, Dörr, Lyra, Oeser, Wirth, Rössler elsőrendű gyárosok kitűnő készítményeit,

valamint

1240

saját gyártmányu zongoráit.

Nagy raktár új Grammophonokból. — Új zongorák 300 frttól 850 frtig.

Javítások, hangolások, ugyszintén havi kölcsön-zongorák jutányos árak mellett.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:

Hoff János-féle

**Kandol-Kakao**

a legesekélyebb zsírtartalma, azért igen könnyen emészthető, soha sem okoz székrekedést, mindazáltal ritka finom íze mellett kiválóan olcsó.



Valódi csakis Hoff János névvétele az oroszian-védjeggyel. Osmagok 1/4 kgr. 90 fillér 1/2 kgr. 50 Mindenütt kapható.



**Abbázia**

**tengeri fürdő.**



Pompás levegő.

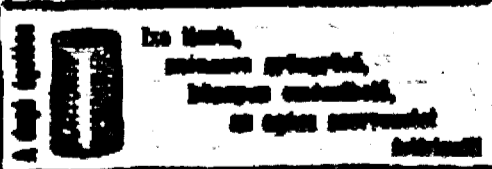


Kitűnő és olcsó ellátás.



Legjobb áditó ital

**MATTONI FÉLE GIESSHÜBLER**



SZAVANYÓVIZ

**Vásároljon Svájci selymet.**

Kérjen mintát fekete, fehér, vagy színes ujdonságainkról, méterenkint 1 kor. 15 fillértől 18 koronáig. 3951

Különlegesség: Selyemszövet látogató, menyasszonyi, bál és utcai ruhára és bluzra, ugyszintén bélekre stb.

Mi csak jótállással megbízható selyemszövetet adunk el direkt magánfeleknek, vám- és portómentesen a lakásba szállítva. 3773

**Schweizer & Co. Luzern U. 51. (Schweiz)**

Selyemhelme kivitel. — Kir. udv. szállítók.

Kéretnek az érdekelt kereskedő urak, hogy vasárnap július 1-én délelőtt fél 11 órákor a kereskedelmi akadémia kis tanácstermében tartandó értekezletre a jogtalan és túlmagasra emelt megadóztatásunk ügye miatt megjelenni sziveskedjenek. A kereskedelmi testület nevében.

1723



Aradon: Fejér Gyulánál. 812

**Martini Máttyás, július 1-én**

Ujara...-féle vendéglő kerthelyiségében az...-szert villanyvilágítás mellett a 33. gyalogezred teljes zenekara Zellner karmester személyes vezetésével

**hangversenyt**

rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja **Martini Máttyás,** vendéglő.

Kezdete délután 5 órákor **Belépti-díj 30 fillér.**

Ételek és italokról, valamint pontos kiszolgálásról gondoskodva van. 1728





**Pénz!**  
**Pénz!**  
**Pénz!**

amortizációra  
legolcsóbban és leggyor-  
sabban szerez

**Klein József**

Radnai-ut. Telefon 551.

**Pfeiffer Sándor**  
vizsgázott kőműves mester, építési  
vállalkozó

Arad, Török Gábor-utca 2. sz.

Elvállalok az építéssel terén  
előforduló mindennemű

**ÉPÍTÉST,**

valamint ócska épületek jókarban  
tartását. A legmagasabb kőcsőnt  
új építésre kieszikölök. Tervező-  
seket a legmodernebb stílusban, va-  
lamint költségszámításokat kívá-  
naira díjmentesen készítek.

Tisztelettel

Pfeiffer Sándor.

1348



2085-906. pm.

**Pályázati hirdetés.**

Arad szab. kir. város közö-  
ségénél megüresedett építészeti  
felügyelői állásra ezennel pályá-  
zatot hirdetek.

Az állás évi 1800 korona törzs-  
fizetés, 360 korona lakbér és a  
csatornázási fűtőház ellenőrzéséért  
járó 100 korona tiszteletdíjjal van  
javalmazva.

A pályázónak Arad szab. kir.  
város hatósági szervezetének 44  
§. 5. pontja alapján az építéssel  
terén gyakorlati ismeretekkel és

a fogalmazásban jártassággal kell  
bírnia.

Az állás betöltésénél a már  
szolgálatban álló városi alkalma-  
zottak amennyiben a fenti követel-  
ménynek megfelelni képesek, —  
előnyben részesülnek.

Felhívom mindazokat kik ezen  
állást elnyerni óhajtják, miszerint  
kellőképpen felszerelt pályázati kér-  
vényüket hozzám f. évi július hó  
7 ig bemutatassák.

Aradon, 1906. év július 25.

**Institoris,**  
kir. tanácsos,  
polgármester.



**Üzlet áthelyezés.**

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy az Andrassy-tér, Központi szálló épü-  
letében lévő

**ékszer üzletemet**

**Andrassy-tér, Fischer Eliz palotába helyeztem át.** Ékszer üzletemet teljesen új árukkal sze-  
reltem fel és azokat a legjutányosabb áron hozom forgalomba.

**Olcsó árak és nagy választék**

brilliáns függők, gyűrűk, dohány szellenczék, tálcák, evőkészletek, különféle ezüst szervizekben. Javításokat a legponto-  
sabban jutányos árak mellett elvállal

**Weinberger Ferencz**

órák és ékszerész

Arad, Andrassy-tér, Fischer Eliz palota.

1730

**MEGHIVÁS.**

Az országos szőlőoltványtelep r. t.-nak felszámolás alatt f. évi június hó 24-ére összehívott közgyűlése a részvé-  
nyeseknek kellő számbani meg nem jelenése miatt határozatképes nem lévén, ezen részvénytársaság újabbi

**KÖZGYŰLÉSE**

az alapszabályok alább idézett 26. § a értelmében **1906. július hó 15-én d. e. 11 órakor fog megtartatni**  
**Aradon,** az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósági helyiségében a következő napirenddel:

1. A felszámolás befejezéséről jelentés.
2. A zárszámadás és felszámoló bizottság jelentésének beterjesztése.
3. A felszámolás befejezésének kimondása és a felszámolóak vala-  
mint a felügyelő-bizottság részére a szokásos felmentés iránti határozat-  
hozatal.

Minden részvény egy szavazatra jogosít; a részvények a közgyű-  
lést megelőzőleg 2 nappal előbb az arad-csanádi gazdasági takaré-  
pénztárnál Aradon letétbe helyezendők. (Alapszabály 23. §.)

Ha a közgyűlés nem határozatképes: elnapoltatik és nyolcz nap  
alatt ugyancsak ezen alapszabályok 18. §-a határozmányainak figye-  
lembe vételével — újból egybehívatik.

Ezen második közgyűlés tekintet nélkül a megjelent részvénye-  
sek és az általuk képviselt szavazatok számáig, mindazon tárgyak  
felett érvényesen határozhat, amelyek az elnapolt közgyűlés napirend-  
jére kitzúve voltak. (Alapszabály 26. §.)

**A felszámoló-bizottság.**

**Számadási zárlat**

Vagyon.

Teher.

Gazdasági takaréokban készpénz	15289	—	Részvénytőke	600000	—
Klf. tartozók	400	—			
Visszafizetett részvénytőke	433436	—			
Végleges kár	150875	—			
	600000	—		600000	—

**Országos szőlőoltványtelep r. t. felszámolás alatt:**

Arad, 1906. évi május hó 31 én.

**Vásárhelyi Béla, s. k.** **Nachtnebel Ödön, s. k.** **Hann Alajos, s. k.** **Br. Bohus László, s. k.** **Winkler József, s. k.**  
felsz. biz. tag. felsz. biz. tag. felsz. biz. tag. felsz. biz. tag. ügyvezető könyvezető.

Jelen számadási zárlatot a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítván, átvizsgáltuk és teljesen rendben találtuk.

**Vásárhelyi János, s. k.** **Révész Adolf, s. k.** **Dr. Bogdán Virgil, s. k.**  
felügy. biz. tag. felügy. biz. tag. felügy. biz. tag.

**Az országos szőlőoltványtelep részvénytársaság felszám. alatt felügyelő-bizottságának jelentése.**

**Tisztelt Közgyűlés!**

Az országos szőlőoltványtelep r. t. felszámolás alatt cég könyveit  
az ezekkel összefüggő okmányokkal időközönként megvizsgálván, az  
ügyvezetést mindenkor a kereskedelmi törvényekkel megfelelőnek ta-  
láltuk. Együttal az elénk terjesztett zárszámadást a könyvekkel össze-  
hasonlítva, teljesen megegyezőnek találtuk, minélfogva a felszámoló-  
bizottság azon javaslatát, mely szerint a még rendelkezésre álló 15639  
korona összegből részvényenként 3 korona (az alaptőke 1 1/2%-a) ille-

tőleg 2980 részvény után 8940 korona 1906. július 1-étől kezdődőleg  
kifizetessék, 141 drb. eddig nem jelentkezett részvénytulajdonosai ré-  
szére 4564 korona bírói letétbe helyeztessék, továbbá a fennmaradó összeg  
az ezután még felmerülő költségek fedezésére fordításék és végül hogy  
a felszámolás befejezettnek nyilváníttassék, elfogadásra ajánljuk és egy-  
üttal kérjük a t. Közgyűlést, hogy ugy a felszámolóknak, mint a tisz-  
telettel alulírottaknak a szokásos felmentvényt megadni méltóztassék.

Arad, 1906. évi május hó 31.

**Az országos szőlőoltványtelep részvénytársaság felsz. alatt felügyelő-bizottsága:**

**Vásárhelyi János, s. k.** **Révész Adolf, s. k.** **Dr. Bogdán Virgil, s. k.**  
felügy. biz. tag. felügy. biz. tag. felügy. biz. tag.

1711

# SCHEER EDE

BETON-ÉPÍTÉSI ÉS ASZFALT-IPAR VÁLLALATA

ARAD, Szabadság-tér 10. szám.

Vállalkozik: granitto terazzo, beton- és aszfalt burkolatok, csatornázások, vasbeton-födémek, víztartányok, gépalapzatok, átereszek, tűzbiztos vasvázás beton-építkezések, nedves lakások szárazzá tételére, cement- és műkö munkálatok elkészítésére.

Czement és mosaiklap, cementcső, járda burkolati lap, gipsztábla.

Czement eladás kicsinyben és nagyban.

## A propos!

Szenved Ön hajkullás vagy hajkorpában? Ha igen egy tessék egyszer megpróbálni!

### Steckenpferd Bay-Rum

Bergmann és Társa gyártmánya Drezda és Eibá melletti Teschen. Azelőtt eredeti Bergmann-féle Champooing Bay-Rum (2 törpe védjeggyel.) Rövid használat után megmártottatik ezen kiváló kajviz hatásáról győződni.

Készletben van két koronás üvegekben: Földes Kelemen gyógytárában, Kemény Ferencz és Gruber István urak fodrász üzleteiben. 1068

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására adni, hogy a mai kornak megfelelő

## szobrász-műtermet

nyitottam és elvállalok ebben a szakmában a legújabb stílus, úgy-mint: ornament figura, ugy-szintén Consul- és oitár-munkákat a legdiszesebb kivitelben készítem.

Kiváló tisztelettel 1554

**Abrahám József,**

ARAD, Határ-utca 9. sz.

Vidéki fogyasztási szövetke-  
zet részére

## üzletvezető kerestetik

fizetés és üzleti nyereség ré-  
szesedés mellett.

Czím megtudható a kiadóhi-  
vatalban. 1568

**Seiler Bertalan**

paszományos és gombkötő üzlete

Weitzer János-u. 13. sz.

a főpostával szemben.

Ajánlja dus raktárát mindenféle  
paszományos és gombkötő árúban  
u. m. zsinor, gomb, rojtok, bojtok,  
selyem ponponok és zsaniliákban.

Elvállal 667

minden e szakba vágó munkát, a  
legjutányosabb árak mellett.

Alapították 1850.

## ZONGORA

A családi élet kellemességéhez minden-  
esetre a zongora is tartozik, mely dus  
raktárban teljesen új állapotban 700  
koronától felfelé és használt zongorák  
300 koronától felfelé állanak a nagyér-  
demű közönség rendelkezésére.



**Zongora-bérlét  
havonként 8 ko-  
ronától felfelé.**

— Zongora hangolásokat  
helyben és vidéken szak-  
képzett segédem által vé-  
geztetem. 390

Nyilvános kölcsönkönyvtárban,  
melyben magyar, német és fran-  
czia nyelvű szépirodalmi művek  
igen nagy választékban vannak  
raktáron. Olvasási díj havonként 1  
korona kötetenként 8 fillér.

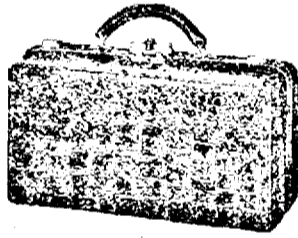
**Krispin József**

ARAD,

Deák Ferencz-utca 28. sz.

Telefon szám 35.

Uj! Uj! Börönd, bördiszmű, nyereg és szijgyártó üzlet. Uj! Uj!



Es. és kir.  
közöshadsereg szállítója.

Szíves figyelmébe ajánlom a t. vereközönségnek Aradon, Salacz-utca 1. szám alatt  
a mai kor igényeinek megfelelően, fővárosi alapon, szakszerűen berendezett  
**börönd-, bördiszmű-, nyereg- és szijgyártó-üzletem**  
megtekintését.

Állandó raktár mindennemű bördönd- és bördiszmű-árúban, kocsizó- és lócsa lészerezésben, lóállí-  
tások, lovasláda és sportolókban. Teljes tisztít és ural nyeregfelszerelések, stb., stb.  
Megrendelések felelősség mellett gyorsan és legolcsóbb árban készíttetnek. 1000

**Tessék meggyőződni.**

Minden e szakmába vágó javítások mérsékelt áron azonnal végeztetnek. — Mély tisztelettel

**Bérczi Pál**

Salacz-utca 1. szám.

## Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni,  
hogy az **Andrássy-tér 20. szám alatt létezett**

**divatáruházamat**  
**Andrássy-tér 16. sz. alá**

Szabó Albert ur házába [volt Gebhart-féle házba]

**helyeztem át.**

Divatáruházamat teljesen új árúkkal szereltem fel és azokat a  
legjutányosabb árakon hozom forgalomba.

**Olcsó árak és nagy választék!**

Nyári mosó ujdonságokban u. m.: színes zephírek a legre-  
mekebb mintákban. Delen, battist és mosó voilok.

Angol vásznak ruhára minden színben. 1344

**Ujdonság:** Fehér és ecru vászon blousokban.

**Különlegességek:** Blous és jouponokban.

**SINGER SÁNDOR** divatáruháza

Arad, Andrássy-tér 16.

A Nádor-szállodával szemben.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a  
kiadóhivatal:  
József tőherceg-ut 22. szám  
— Telefon szám: 151. —

# APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásai körült a hirdetés alatt levő számokra vonatkozol.

**Az apró hirdetések előre fizetendők!**

Hirdetések felvételnek a  
kiadóhivatalban:  
József tőherceg-ut 22. szám.  
— Telefon szám: 151. —

Eszerint minden sor egyenként beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 6 fillér. — Családot kereső vagy családnak ajánlkozó apró hirdetés 20 sorig 50 fillér, minél tovább annál több. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillért és 1 koronáért kaphatók lapnak eláruló helyein.

## A K I N E K

szerepléséig bízán

szociálisra,  
névelésre,  
zsebtörlőre,  
könyvelésre,  
segédre,  
kártyára,  
gazdálkodásra,  
kulcsára,  
viacskellőre,  
keresésre.

kulcsárnyóra,  
gazdasszonyra,  
szakácsnőre,  
szobalányra,  
házi- vagy  
irodászolgára,  
pécshesszódóra,  
hásmesterre,  
stb.-re  
van szüksége

## A K I

akármely állami beállítást kíván: legbiztosabban ér szót, ha az

**„ARADI KOZLONY”**

kis hirdetési

területét használja.

## Kerestetik

Egy 2—3 szobás lakás, fürdőszobával, esetleg kis magános ház, lehetőleg a főtér közelében. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja.

## Jucker ló!

Egy pár szép fiatal hibátlan és szelíd 15—16 markos jól futó juckerlő megvételre kerestetik. Cím: Popp Vilmos, Muszka-Magyarad. 1649

## Szalonna, zsír

és minden hentesáru a legjutányosabb napi áron kapható, szalonna 50 kilo 5 korona Garai Károly hentes üzletében Aradon, Boczkó-utca 2. szám, Háltérrel szemben. 1704

## Arad megyében

egy jó forgalmu fűszerüzlet, italmérési engedéllyel és házzal együtt eladó. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 1710

## Gazdasszony,

illetve másod gazdasszony, aki a háztartás minden ágában, különösen a főzésben járatos, jó családból való, azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatokat ezen lap kiadóhivatala „Megbízható” jelleggel mellett továbbítja. 1719

## Cisztraktár

különö kemenczével a megye egy jó forgalmu városában, a legforgalmasabb helyen, elszámolásra vagy véglegesen azonnal átadható. Ajánlatok „S” jelleggel ezen lap kiadóhivatalába kéretnek. 1718

## Az Andrássy-tér 9. sz.

alatti házban két 2 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás azonnal kiadó. Bővebbet a házi felügyelőnél. 1729

## Felső kereskedelmi iskolát

jó sikerrel végzett ker. gyakorlott levelező jó referenciákkal, 1500 kor. kezdő fizetéssel alkalmazást nyer. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 1854

## Veszek könyvtárakat,

egy-egy könyvet és hangjegyeket legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyv-, papir- és zeneműkereskedés, könyv- és zenemű kölcsön-tára, Aradon. 264

## Eladó.

Egy teljesen jó karban levő, 6 fautiból és 1 kis diványból álló garnitúra eladó. — Cím a kiadóhivatalban.

## Gazdasági iskolát végzett

megbízható egyén, állást keres. Elfogad vadóri, munkafelügyelői, esetleg takarmánykereskedéshez szükséges munkákat. — Beszél magyarul, németül és románul. Szíves megkereséseket Nagy István Magyar Pécseka, Vásártér 517. sz. sá kér. 1724

## Jég

kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Telefon 199. szám. 1128

## Dr. Wolfner Pál

a Socializmus története füzve 2 kor. kötve 3 kor. **INGUSZ I. és FIA** könyvkereskedésén Telefon 517 285

1906. évi budapesti kiállításnak levéllel kitüntetve.

## Nádor Tódor

parketta, mozaik, fénymáz és permentesítő máz készítő

(Saját ház.) 1301

Ajánlja saját találmányu évek óta használatban levő kitűnőnek bizonyult **parketta fénymáz**, mely szép és tartós színe mellett olcsósága és könnyű kezelhetőségével tűnt ki. A tisztelt közönség figyelmét felhívja, fénymáza használata előtt szívesen ad mindenkinek utasítást a kezelésre nézve. Parketták beeresztését a legjutányosabban elvállalja egy helyben mint vidéken. Egyszeri próba mindenkit meggyőz, hogy ne a külföldi rossz fénymázokat használjuk padlók beeresztésére, hanem aradi gyártmány, a Nádor Tódor-féle találmány a legjobb. A Nádor-féle parkett fénymáz bolti ára 2 korona 90 fillér. Ismételődek kedvezményben részesülnek. Hozzávaló kitűnő kefék a legolcsóbb áron kaphatók. Kezelést személyesen bemutatom teljesen díjmentesen egy helyben mint vidéken.

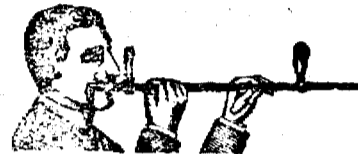
## Javitóvizsgára

előkészít gimnazistákat gyakorlott, szerény igényű joghallgató. Cím: Czapláné, Óvár-u. 1. 1722

## Női ruhakészítési műtermemben

ügyes fizetőleányok és egy tanulóleány felvétetik. Kotsis Ferencné Bocskay-tér 2. szám I. emelet.

Csak 2 korona!



## MESSZELÁTO

Igen olcsó találmány, minden órára eltartható. Ezen meszelatóval néhány órára fekvő tárgyak tisztán tarthatók. 1646

1 drb. 2 kor. 3 drb. 5 kor. 50 fill. utánvét mellett.

6 koronáért

egy teljesen felszerelt

fényképező készüléket

szállítok. Képnagyság 5x7. elegáns fadobozban. Bárki előképzettség nélkül fényképezhet. A készülék teljesen felszerelve használható utastással együtt kádelik. Utánvét mellett.

**Bránda V.**

Magyar kir. Állami tisztviselők szállítója  
Bécs, V/2, Diehl ut 34/61.

Telefonszám 10.

HOFFMANN SÁNDOR

ARAD,

SZINHÁZ ÉPÜLET.

## Nagy alkalmi vétel:

Remek czérna batisztok 27 krajczár métere.

Jól mosható divatos zephyrek métere 16 kr.

Czérna zephyrek blousokra, meglepő szép minták 45 kr.

Mosó delaineek 25 kr. Óriási választékban.

Készpénz vásárlásnál 5% kedvezmény leszámítottatik.

872

Telefonszám 10.

## Hölgyeim!

Üzletemet a Deák Ferenc-utca 30-ik szám alól

ugyanaz utcában a másik oldalon a 2-ik szám alá

Vass-szálloda mellett levő házba helyeztem.

Kérném a n. é. hölgyközönség bizalmát továbbra is. Nálam készülnek divatos fűzők, mell tartók, has-szorítók, egyenes tartók. Vidékiek kérjenek mérték vételi utasítást. 1656

Tisztelettel

Pilcz Irma, Arad.

## Márvány műipar

Wesselényi-utca 1. szám.

Van szerencsém márványipartelepemet ajánlani, hol minden e szakmába vágó cikkek, u. m.: butormárvány, mézszárszék- és fürdőberendezések, fa-ak márvánnyal való bevonása, kiszolgáló asztalok a legszebb kivitelben és mindenféle színben készülnek. A vidéki megrendeléseket pontosan eszkdölöm.

34

Tisztelettel

**Binda Angelo.**



# Zacherlin

nagyszerű rovarirtó szer.

Csakis üvegben tessék venni!

**Kapható a következő ezégeknel Aradon:**

- |   |  |  |   |   |   |   |  |
|---|--|--|---|---|---|---|--|
| Altmann Ede<br>Baumann B.<br>Belgrader K. és Tra<br>Braun N. A. | Daimel Lajos<br>Donath Simon<br>Dürr Gusztáv<br>Dürr Kocsárd | Duzsek Ferencz<br>Erbesztern Beia<br>Eles Armin<br>Färber L. és Testvére | Fejér Gyula<br>Gróf László<br>Guttman Samu<br>Hoffmann Irén | Karátsonyi Antal<br>Lázár Gyula<br>Meer Mór és Fia<br>Nagy Farkas | Pollak József<br>Preisach Vilmos<br>Prolich István<br>Rothstein Mór | Schlesinger Béla<br>Schwarz M. és Társa<br>Schwarz János<br>Steinitzer N. | Vojtek és Weisz<br>Weigl Adolf és Tsa.<br>Weisz Dávid<br>Werner Sándor |
|---|--|--|---|---|---|---|--|
- Uj-Arad:** Eisele János, Theiss Miklós, Zimmer Mátyás.  
**Battonya:** Fischer Hermann, Geller Ferencz.  
**Boros-Jenő:** Blau Dávid, Strausz Ignác.  
**Buttyán:** Klein Márton.  
**Csermő:** Holländer Sám. és Fia.  
**Gurahoncz:** Schwarz Sámuel, Weissberger Sámuel utóda.  
**Kis-Jenő:** Messer Lipót.  
**Mária-Radna:** Jeszil Árpád, Felix Károly, Weiszberger Pál.  
**Mezőhegyes:** Auspitz Lajos, Schönberg Jakab.  
**Magy.-Pécska:** Simberger Sándor, Turszky Nándor.  
**Pankota:** Barna Lajos, Lengyel Sándor, Messer Lipót és Fia, Pavlovics Constantin.  
**Radna-Lippa:** Eisele Mátyás, Reisenberger Miklós, Schwarz Ferencz.  
**Sobornin:** Róth Mór, ifj. Róth Bernát.  
**Uj-Sat-Anna:** Henny Károly.  
**Világos:** Weber János, Kreitler Vilmos.  
**Záderlak:** Hemmen Ferencz.



**Ne csak olvassa**

hanem tegyen kísérletet a régen bevált orvosi

**Steckenpferd Liliom-tejzappannal**

Bergmann és Társa cég gyármánya Drezda és Eiba melletti Teschenben. Azelőtt Bergmann-féle Liliom-tejzappan (a két törpe védjeggyel) amely mentesíti az arcot a nyári pattanásoktól és gyönyörű fehér és finom színt ad az arcznak.

Darabonként 80 filléret kapható a következő győgyárakban:

- Hajós Árpád,
- Rozsnya Mátyás,
- Földes Kelemen és Vojtek és Weisz droguerijában.

**MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR**

A MOLL A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomor-bujok, testi bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, máj bántalmak, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles háziszser, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenyítettek.

**MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ**

Moll-feliratu ónozattal elzárva van. A Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszor. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

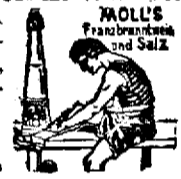
**MOLL-féle gyermekszappan.**

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyermek és felnőttek egyszerű bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1-80 fill. Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszékhely: BÉCS, I., Tuchlauben 9. sz.

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Mollnak védjegyét és aláírását tünteti fel.

csak akkor valódi ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ” felirattal van ellátva.



**Veszek**

urastógoktól használt nyári és téli lérti-ruhákat, utazó-bundákat, háló, ebédli és más butorokat

a legmagasabb áron veszek és eladok. Kívánatra vagy levélbeli meghívásra házhoz is megyek.

**Menczer Márton**

Arad, Árpád-tér 5. sz. (Izraelita templom épület.)

**Házasság.**

Aradi üzletviszonyokkal ismerős 30 éven felüli izraelita kereskedő házasság útján szerény hozományt és előkelő házai gyár részéről (Aradon) jó-vedelmező

**elárusító üzletet**

kaphat.

Ajánlatokat „Hazai gyár 1906” jeligére Blockner J. hirdető irodájába, Budapest, IV., Sütő-utca 6. küldendők. 3796

**Kilényi C. és Társa**

ívat-, kézmű-, rövidáru és fehérnemű

**uj áruháza**

a József főherceg uton megnyílt.

24 évig az aréna épületben volt üzletünk a folytonos házbér emelés miatt

József főherceg-ut 11. szám alá

(Müller-házba)

**helyeztük át.**

A mostani sokkal olcsóbb házbér miatt abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a mélyen tisztelt vevőinket sokkal olcsóbban szolgálhatjuk ki, mint azelőtt.

Magunkat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánljuk kiváló tisztelettel KILENYI C. és TÁRSA a „Kék golyó”-hoz.

József főherceg-ut 11. 1489

Csak az eredeti

## PLEVA-MOTOR

és lokomobil, nyersolaj, benzín- és szivőgázüzemre, biztosítja a legolcsóbb hajtóerőt a malomban és gazdaságban. Szerkezete egyszerű, szilárd és tökéletes, bárki kezelheti, tartósabb a gőzgépnél. A nyers olaj személti pénzügyért (fináncz) ellenőrzés nincs.

Mindenféle Motorok megtekinthetők üzemben. Árjegyzék, költségvetés és egyéb felvilágosítás díjmentes

Cím: **DÉNES B.**

motorspecialista, BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 15. 3753

Álapítottatott 1860.

Nyári idényre színes rövid alsónadrágok darabja K. 1.50, 2 és 2.80.

**MÜNZI**

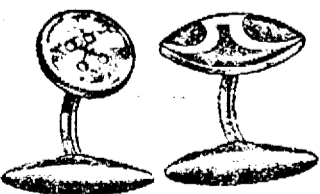
uri divat üzlete

**ARAD.**

Legerősebb kötésű nyári

**harisnyák.**

- 3 pár barna vagy szürke szín Kor. 1.44
- 3 pár divat csikos . . . . . „ 1.80
- 3 pár selyem utánzat . . . . . „ 2.—

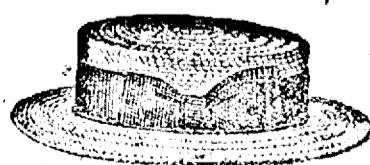
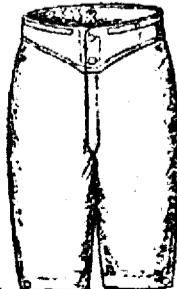


Legdivatosabb

**Kézelő-gombok**

pompás választék párja

Kor. 1.—



Szalma és Panama

**kalapok**

legdivatosabb formákban remek választékban kaphatók.

Kalap-ujdonságaim megtekinthetők minden vásárlási kötelezettség nélkül.